

Plač betlehemske djeteta

Naučeni smo da u našim jasticama gledamo ljupko Djetetšće koje nam se krotko smiješi: naša je vizija prizora iz betlehemske stajke pristojno dotjerana i pomalo idealizirana.

Stari su znali također za plač Djetetov: opori sv. Jeronim piše iz betlehemske samoće gospođi Fabioli kako mu duša prisluškuje plač iz spilje, onaj o kome kasnije pjeva Venancije Fortunat:

*Plače Dijete položeno
posred tjesnih jastica,
povojima povija mu
tijelo Majka Djevica:
ruke, noge Svevišnjemu
usko steže vezica.*

U času kad Sin Božji, s Ocem i Duhom Svetim pravi Bog, ulazi u ovo naše ljudsko da uzme učešća u našoj ljudskoj povijesti i da postane Spasitelj, Ot-

kupiteljem, Predvodnikom i Proslaviteljem svih koji se nađu u dobroj volji, **on ulazi s plačem**. Svoj zemaljski život i svoje ljudsko stradanje otpočinje kao i drugi ljudi – uzimajući na se to prvo očitovanje svačijeg života, tako puno tragične simbolike. U poljskoj spilji one noći, pred Djevicom divnom koja ga je tetošila, kao što je došao da preuzme teret svijeta, on je zaplakao plačem svih ljudi: plačem progonjenih, žalosnih, siromašnih, neshvaćenih, bolesnih, plačem djece nerođene što ni time ne moguše protestirati u prilog svoga prava na život, plačem onih u oskudici i tjeskobi, i onih što oplakuju ljubav iznevjerenu i tuguju nad povjerenjem izdanim!

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju:

- Plač betlehemske djeteta str. 1-2
- Šetnja kroz Badnju noć str. 2-3
- Frane Bulić str. 5
- Poruka Vijeća Biskupske konf. str. 4
- Za mlade str. 6-7
- Iz naših misija str. 7-21
- Zlobne podvale str. 16-19
- † M. Čutura, socijalni radnik str. 21
- Socijalni savjetnik str. 22
- Mir, veselje str. 23
- Međugorje na televiziji str. 24

„Neugeburt“ 1985. – Kristovo rođenje: Franjo Vujčec, na staklu

(nastavak s prednje str.)

O utješite se svi vi koji plaćete: danas je vaš dan! Bog sam je danas vašu stvar preuzeo kao svoju; počeo je činom dokazivati ono što će ta mala ustašca proglasiti poslije u neuporedivom govoru na gori: Blaženi oni koji plaću, jer će se utješiti!

Patnici i stradalnici odonda su pod posebnom zaštitom Božjom: Sin se je Božji s njima poistovjetio i proklamirao, da sve što se njima čini to se njemu čini.

Plaćući i dršćući od studeni u jaslama za životinje u Betlehemu, on je pozvao sve ljude dobre volje u pomoć svima koji trpe i stradaju: pozvao je sve koji srca imaju na ljubav i zalaganje za ljubav!

Djevica i Josip bijahu prvi i najdivniji uzori svega mnoštva pozvanih na ljubav: Djevica i Josip, dvoje ljudi dobre i hrabre i ustrajne volje, da zaštite svoga Boga koji je postao potreban pomoći i pažnje, zaštite i obrane!

Prvi su kršćani već ove noći bili na djelu: Marija i Josip predadoše se u službu ljubavi, da prvi potroše svoje sile iskazujući ljubav, da prvi potroše svoje sile iskazujući ljubav Ljubavi koja je postala čovjekom, da bi čovjek mogao osjetiti i vidjeti što je ljubav i po ljubavi doći

do posjedovanja vječne Ljubavi, koja više ne prestaje! Za časak, dva poredaše se oko Djeteta pune nježnosti oči pastirske, u dalekim stranama diže se na put budan duh mudrih zvjezdooznana – naskoro će s četiri vjetra i iz svih vremena ustati nebrojeni muževi i žene: narast će vojska, ogromna, šutljiva i jaka, koja će založiti svoj život i svoje sile za Ljubav!

Kršćanstvo je počelo iz betlehemske spilje, kad se Ljubav rodila u tijelu, njegova povijest jest povijest sve novih i novih Marija i Josipa, pastira i naučenjaka, koji ustaju i ulažu svoj život u borbu protiv svih vrsti zala za rast i pobjedu Ljubavi!

Od one prve noći kršćanstvo je silno poraslo prostorno i brojčano: Betlehem je propustovao sve godine i dopustovao u sve kuteve planeta, spilja je prešla u katedrale, od jezgre pastirske i zvjezdooznanske narostoše bezbrojna mnoštva oduševljenih muževa i žena: bit kršćanskog zadatka ostala je ista: Ljubav prema Bogu i čovjeku, koja se proteže na sve ljude a uglavljuje u ovom jednom Djetetu, koje u sebi ujedinjuje Boga i čovjeka!

Dvadeset je stoljeća prohujalo: prisluhnite! Zar ne čujete kako plače i danas dijete malo, drhtureći od zime? Zar

ne čujete kako Isus Sin Božji plače u ječajima toliko djece bijele i crne i žute, kako tuguje u suzi toliko stradalnika, kako vapi u strahu tolikih koji su zalutali u tami, kako poziva na bratsku pomoć u stenjanju tolikih koji se osjećaju nemoćni, jer ih je zauzdalo zlo ili moralno ili fizičko?!

Mnogo je učinjeno i posvjedočeno za ljubav tokom divne kršćanske povijesti, ali zar nije zadatak još ogroman, zar nema još više onoga što treba učiniti?

Gdje ste danas djevojke nazaretske i mladići galilejski, gdje ste pastiri s poljana betlehemske i učenjaci sa zvjezdarnica kaldejskih, zar ne čujete kako jedno Dijete božansko i ljudsko plače i zove u noći!

O digni se ti što spavaš kao da se nigdje ništa ne događa i kao da više ništa ne treba učiniti!

Bog zove sve ljude dobre volje, zašto da ti ne budeš taj muž i ta žena dobre volje koji su cijelim bićem zabrinuti kako bi dobro učvrstili na svijetu i kako bi svoje intelektualne, moralne i tjelesne sile što bolje upotrijebili za službu Ljubavi?!

U svjetlu tih misli neka nam svima bude sretan Božić! *Tomislav J. Šagi-Bunić*

Šetnja kroz Badnju noć

Pisali su mnogi
o velikoj noći ovoj.
I mudri
i priprosti
i veliki
i neuki,
i svi iz ugla svog
vidješe ovu noć,
Svetu noć, Badnju noć,
najljepšu,
najsretniju,
najveseliju,
najtopliju...
Pokušah evo i ja
da kroz prizmu svoju
vidim
svetu noć, Badnju noć.
Šuljat ću se
sokacima,
ulicama,
dvorištima.
Provirit ću
kroz prozor koji.

Želim vidjeti,
je li ova noć uistinu takva
kako o njoj
pišu,
pjevuju,
skladbe joj posvećuju...
Prvi prozor susjeda je moga.
Žalosno to je.
Prvi mi susjed,
a o njemu ništa ne znam.
Znam samo to
da je sam.
Tiho se prozoru približih.
Glavu naslonih
na prljavo staklo,
da vidim što radi
moj susjed,
samac...
U svetu noć, Badnju noć.
Sjedi.
Vidim da razmišlja.
Pred njim na stolu

tri svijeće gore,
pšenica vezana trobojnicom
i boca i čaša
i ništa više.
Starcu niz lice
suze kapaju, staračke, muške.
Njegova takva, Badnja je noć.
Zna li to tko iz ulice ove?
Pođoh dalje sa sjetom u duši.
Prije, na drugoj strani
kućerak mali.
Tu živi starica, majka.
Tri kćeri ima
i sinova pet...
Pitam se,
Je li i noćas sama?
U svetu noć, Badnju noć...
Staklo je čisto
i lako vidim.
Starica sama...
Stol, čist stolnjak,
pšenica, svijeće

i čestitki osam.
Ljubi te čestitke
starica majka
i zamišlja bijedna
da ljubi
kćer ili sina...
A oni?
Žive u tuđini
u velikom gradu.
Dovoljno je, misle
čestitku poslati
i koju marku
starici, patnici, majci,
za svetu noć, Badnju noć.

A ljubavi da treba
starici dobroj,
iskrene,
prave,
djetinje,
to ne znaju.
Da joj bar jedno
otvori vrata
u ovu noć
svetu i Badnju.

Tuga mi srce steže
i krenuh dalje
na slijedeći prozor.
Sa zebnjom u duši,
srcu,
što vidjet tu ću?

Tiho ko tat
prozoru priđoh...
Umalo ne kriknuh.
O, ljudi, ljudi,
imali igdje
istinske sreće
noćas?

Dah sustegnuh
dok gledah
sliku tužnu, istu.
Stol, pšenica, svijeće,
majka i djece dvoje.
Stolica jedna
prazna.
Tamo u drugoj sobi
na prozoru svijeća gori.
Znam.
Oca čekaju,
nijemo sjede.
Uzalud čekaju
godina pet.
U tuđini
drugu je našao.

Dalje ići ne mogu.
Vraćam se domu.
U srcu tiho molim.
Božiću mali,
pogledaj na
susjeda samca,

staricu majku,
obitelj bez oca.
Snage im daj
i radosti trunak
u ovu noć,
Svetu noć, Badnju noć.

A meni
i tebi
i svima
koji
ovu noć su sretni,
srce omekšaj,
oči otvori
za bijedu tuđu.
Obilje da nam
srca ne skameni,
a novac i marke
oči ne zasljepe.
Božiću mali,
žarko te molim
to ovu noć,
Svetu noć, Badnju noć.

Gladnome kruha da damo
a samcu i bolesnom
riječ
toplu,
meku.
Nek po našoj
kršćanskoj dobroti,
ljubavi, milosrđu
dožive i oni
radosni
svetu noć, Badnju noć.

I tada, tek tada
nek pjevaju,
Božiću mali,
pjesnici.
Nek skladaju
ode, pjesme,
priče, bajke
sretne i radosne
o Svetoj noći, Badnjoj noći
radosti i mira punoj.

*s. Mroljuba Marijanović,
Regensburg*

Božićne suze

Drage moje pajdašice i prepoštuvani pajdaški! Naš pajdaš Jura (sigurne ga poznate, kaj ne?) ima običaj da sake ljeta, za vrijeme božićnih blagdana, posjeti po jedan nje-mački grad u kojem živi ili radi koji njegov stari pajdaš. Tak je bile i ovaj put. Kak dugo godina nije bil vu Berlinu, nekak je neobič-ne putovati prek „druge“ Njemačke, odlučil je da posjeti a ujedno i da proslavi Božić pri pajdašu Štefu. Vu Berlin je stigel na Badnju večer, koja je te godine bila vrlo hladna, pak je na vucicama velegrada bile vrlo malo prolaznika, uglavnom „gastarbajtera“. Grad je bil sav vu sjaju, pun božićnog „štimuma“ a iz toplih stanova čuli se zvuci božićnih pje-sama.

Na trenutak se pajdaš Jura vrnul vu rodni mu i dragi Zagreb, misli mu odlutale staroj mami koja sad sigurno pri svjetlu svijeće ki-ti, sa suzom vu oku, božićnu grančicu, misli-ma je vu Prvostolnici našoj, katedrali Sv. Stjepana koja je kak i sake ljete prepuna i nem-re primiti sve koji bi šтели prisustvovati sv. Misi Polnočki. Polake je vu mislima šetal starim Gričkim ulicama i zamišljal je kak vu ovu svetu Badnju noć iz kuća starog Zagreb-grada odzvanja mili mu i dragi KAJ prisutan u Božićnoj pjesmi. Spustil se čak prijatel Jura, vu svoje šetnje, do Kamenitih vrata gdje se nalazi barokna zavjetna Bogorodica pred kojom, u znak zahvale, gore neprestal-no na stotine voštanica. Ide Jura dalje, vozi se vu staromu fijakeru, vozi se naš pajdaš od Kaptola na Grič i nazaj. Vu njegovoj mašti se rađaju nevjerovatne slike, izgleda da se Za-greb, načas, stvoril tu kraj njega, imal je osje-ćaj, da se je onak praf po domaći najel, kak je te negdar običaj v Zagrebu bil, masnih mlin-cov i domaćih kobasov. Stajal je naš pajdaš

Jura vu hladnoj berlinskoj noći, zaboravil je na vrijeme, nije osjećal mraz kaj ga je šćipal kakti z klijješćami po obrazu, stajal je sam i sanjaril vu svetoj Badnjoj noći o starim crk-vama i palačama rodnoga mu grada. Stajal je tu kao putnik-namjernik misleći da li bu sta-ra mater išla na polnočku ili bu, napuštena od četvero rođene djece, starica, legla možda u hladnu postelju s krunicom u ruci i molit-vom na usnama. Zna Jura da ima na tisuće starica hrvatskih, koje vu ovu svetu noć sje-diju pri prozoru, pogleda prikovanog na ces-tu ili ulicu, sjediju i čekaju sinove, kćeri, unučad; čekaju da s najmilijima proslave rođenje Bogočovjeka.

Snijeg je počel padati, no Jura ga nije ni primjetil, njegove misli su bile daleko i nije ih šćtel prekidati zbog jednog običnog snije-ga. Najedamput si Jura počel predbacivati zakaj nije za Božić prešel doma i da je mogel pajdaša Štefa posjetiti drugi put. Pa imam, misli Jura, deset dana na raspolaganju, ne trebam delati jer mi je firma zaprtla a ja išćem tu pameti, išćem ni sam ne znam kaj. Kakvi mi bu ovaj Božić tu vu stranome gradu? A morti se i pajdaš Štef obrnul? Žena mu je Njemica i gđoj zna kak ona diše. Kaj ne bi bi-lo bolje, razmišlja Jura, da prenočim vu kak-vom hotelu, pak sutra, na Božić, odletim z prvim aeroplanom doma, tam gdje sem po-trebneši nek tu, tam gdje božićni stol nije tak pun, raskošan, ali je zate blagoslovljen.

Vu tren oka se naš pajdaš Jura osvjestil, vr-nul se putem nazaj, našel je prenočište i hr-vatsku crkvu u kojoj je mnoštvo hvalilo i di-ćilo Boga. U jutro, na sam sveti Božić, pole-tio je aeroplanom u pravcu Zagreba, pal je vu zagrljaj starice majke koja je, čekajući njega, otapala led sa prozorskog stakla vre-

lim suzama. Stol nije bio prenatrpan raznim jelima kao u Njemačkoj, nije trebao ni biti; mater i sin bili su puni ljubavi i Božićnoga zanosu.

Drage moje pajdašice i prepoštuvani pajdaški! Ima naših staraca koji svoju djecu i unučad vide često u godini, ima ih koji sa svojim najmilijima zapjevaju na Badnjak „Svim na zemlji“, ali ima ih, jako puno, koji godinama, desetljećima sjede kraj prozora u nadi, u nadi koja to više nije, u nadi koja je prešla u očaj. Na nama je, na nama, koji smo njihova djeca, da zaustavimo roditeljske su-ze; ne dajmo da te drage, staračke suze peru prljava prozorska stakla. Ne bar na dan kad slavimo rođenje Bogočovjeka! *Ivek Milčec*

Iz domovinske Crkve

„Iseljenik ima pravo biti svoj”

Iz poruke Vijeća BK za Hrvatsku migraciju za Iseljenički dan 1985.

...Osobito kroz ovih dvadesetak godina iseljavanja pitanje se je zamrsilo gotovo do nerazrješivosti. Porasli smo do duše u materijalnim dobrima, ali je u duši nastala praznina. Naš iseljeni hrvatski čovjek se osjeća kao da se je s njim poigrala nekakava zlohuda sudbina. Bolno je praviti račune šta smo iseljenjem dobili, a šta izgubili. K tome osobito u novije vrijeme nadvila se je i avet nezaposlenosti i različitih oblika nepoželjnosti u novoj sredini. Tjeskoba, nesigurnost i razočaranje se uvuklo u duše. „Nadasmo se miru, a nema dobra i poboljšanja, a evo tjeskoba!” (Jer 14,19).

Ovo je u jos većoj mjeri pogodilo mladu generaciju koja se je u tuđini rodila i odrasla. Pitaju se ne samo koja im je domovina nego da li je uopće imaju. Ne znaju zapravo ni tko su ni što su. Doživljavaju potrese i u sebi i izvan sebe u društvu u kojem rastu. Nemaju nigdje i ni u čem sigurna uporišta. Tim lakše postaju žrtve zla i poroka. Papa u ovoj Godini mladih ukazuje i njima na jedinu sigurnost Kristova Evanđelja. „Ako se na mene ne oslonite, održati se nećete” (Iz 7,9).

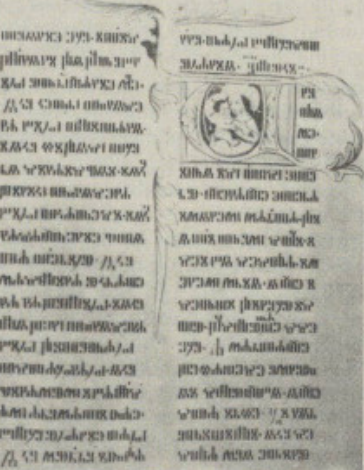
Papa u ovoj poruci snažno podiže svijest tog ugroženog iseljenog čovjeka. Tumačeći Kristovo Evanđelje oživljava u svima sveto pravo na puni vlastiti identitet i na puno ljudsko dostojanstvo. Iseljenik ima puno pravo biti svoj dokle god to želi i ne samo u vjerskom, nego i u nacionalnom, kulturnom, jezičnom i svakom pogledu. Ta se prava ne smiju dovoditi u pitanje niti prepustiti bilo čijem proizvoljnom odlučivanju, jer su utemeljena na samoj ljudskoj naravi, pa su jača od bilo kojeg pozitivnog prava. Od velike je važnosti ovo danas naglasiti i našem iseljeniku, našem radniku na privremenom radu i onima koji o njemu odlučuju. Za nas vjernike katolike ova Papina poruka je povelja naših iseljeničkih prava i obaveza i jamstvo sigurnosti za našu egzistenciju.

Upravo za ova prava smo se mi hrvatski biskupi i do sada svakom zgodom zala-

gali, jer u tome vidimo i vlastite vitalne interese. Zato će dobro biti da Papine riječi i trajnije zapamtimo i sjetimo ih se kada god se naša naravna prava dovode u pitanje.

U tom istom duhu Evanđelja određujemo i svoj odnos prema sredini u kojoj živi i radi naš iseljenik. Ne želimo se izolirati ni zatvarati u geto. Novoj sredini želimo ponuditi ne samo rad naših ruku i uma, nego i sve bogatstvo našeg trinaeststoljetnog katoličanstva koje se je tako neraskidivo utkalo u našu časnu povijest. Imamo i svoj osobni i svoj nacionalni identitet. Volimo svoju povijest, volimo svoju domovinu iz koje smo došli, ali to ne umanjuje i našu ljubav prema novoj sredini u kojoj živimo. Kao nekoć svom starozavjetnom narodu u tuđini Bog i nama poručuje po proroku: „Molite mir zemlji u koju vas dovedoh, molite se za nju Gospodinu, jer na njezinu miru počiva i vaš mir!” (Jer 29,9)...

ISELJENIČKI DAN 29. 12. 1985.

Doseljenici vjernici moraju u mjesnim Crkvama imati mogućnost da potpuno ostanu što jesu u pogledu jezika, kulture, liturgije, duhovnosti i vlastitih tradicija.

Ivan Pavao II:
Poruka za Iseljenički dan '85.

Naslovna stranica plakata Vijeća BK za hrvatsku migraciju u povodu „Iseljeničkog dana” 1985.

Svadbena nazdravica

U božično i pobožno vrijeme sklapa se dosta velik broj brakova. Donosimo svadbenu nazdravicu koju je nedavno izrekao jedan hrvatski iseljenik u Kanadi, kako ju je zapisala Nada Eremut iz Winnendena.

Dižem ovu čašu u sriću vašu,
za zdravlje i veselje u domu vašem.

Radosti se naradovali, pisme se napivali,
brke mrsili i vina se crljenike napojili.
Starije svoje do devet kolina častili i
dvorili,
pak se s njima ko i oni s vama dičili.

Dušmani vam se od zlobe ko oputa sukali,
tuđom se nesrećom ne naslađivali,
nikom ne zavidili, svojim zadovoljni bili,
obraz i poštenje nada sva blaga uzdizali.
Pametnije slušali, mlađe svitovali,
u dobru se ne uznosili, u nevolji ne
uznizili,
didovske običaje i adete poštivali.
Koštradinu s bresunicom u bronzinu
varili,
divenice, pršute, pečenice na lisi sušili.

Starog se zemana spominjali!
Komaštre, kotlušu, stolac i siniju,
čanjak i drvenu kašiku, kumparan i
jačermu,
opanke i terluke, biljce i sukanice iz
kojih ste proćedili, nigda ne zaboravili,
neg mladima svojim o njima priče pričali.
Po bilom svitu na rađu ne hodali,
dici svojoj tuđa imena ne nadivali.

Sinovi vam valjani i čestiti bili,
pa poštenjem hrvatskom rodu glas pronili.
Kćeri vam ko cvijeće mirisale
i dobre ko materino mliko bile.

Čerima svate dočikali,
sinovima pir pirovali,
zetovi vas ko čaču gledali,
snaje vas unucima darivale.
Vino pili, al vas na cestu ne svaljivalo.

Bratski se pomagali,
sa svima u dobru bili.
O junacima svojim uz gusle pjevali,
Krajinu svoju nikad ne zatajili.
Ovu pregršt zemlje hrvatske vazda
u srcu nosili.

Zdravi mi i veseli bili,
Vino pili i živili!

Don Frane Bulić

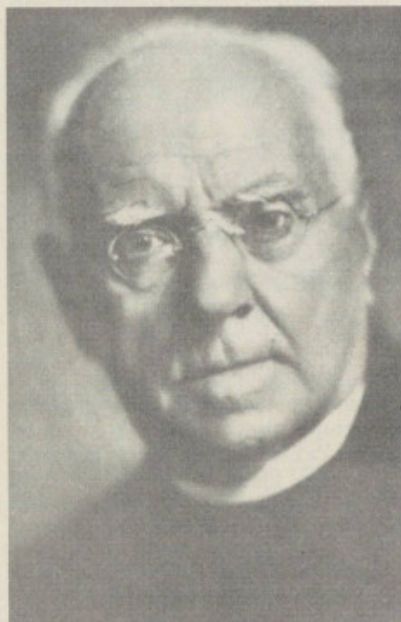
Tamo gdje jadranski vali dodiruju i oplakuju sveto tlo starokršćanske Salone u kojoj su u 10. i 11. stoljeću bili krunjeni hrvatski kraljevi – među njima i Zvonimir pobožni – u mjestancu Vranjic, rodio se na blagdan sv. Franje Asiškoga 1846. jedan od najvećih hrvatskih arheologa, svećenik **don Frane Bulić**, čovjek koji u svojoj oporuci napisao: „Božjom pomoći nastojao sam u svom životu vršiti svoje dužnosti prema Bogu, prema svojem staležu, prema svojem hrvatskom narodu i prema znatosti.”

Zahvaljujući upravo toj njegovoj odanosti prema Bogu, narodu i znanosti oteto je zaboravu i progovorilo je jezikom tvrdim i glasnim, drevno kamenje u Rižnicama pod Klisom sa zadužbinom kneza Trpimira, jezikom stoljeća kamenje u Majdanu kraj Solina, u Bihaćima kraj Trogira i na Gospinu otoku u Solinu gdje je Bulić pronašao i pročitao fragmentarni nadgrobni natpis „majke sirota i udovica”, hrvatske kraljice Jelene iz 976. godine. On je najzaslužniji da su se te ruševine i kamenje divno uzidali u velebnu zgradu starokršćanske i ranohrvatske povijesti na našem tlu. Bez tog kamena što ga don Frane otkopa i otčita bila bi hrvatska znanost prikraćena za tolika potrebna i važna saznanja o vremenima solinskih mučenika i hrvatskih narodnih vladara. Znao je on, zaljubljenik slovâ u kamen uklesanih, što i koliko tako napisana istina znači za život i sudbinu naroda, pa je zato i zabilježio: „Iz zemlje kamen, iz kamena povijest, a iz povijesti svijest i budućnost naroda.”

Pučku je školu završio u rodnom mjestu, a nižu gimnaziju u Priku kraj Omiša. Višu gimnaziju završio je u Splitu, a teologiju u Zadru. Za svećenika je zaređen 1869. godine. Te iste godine upisuje filologiju u Beču, a zatim arheologiju za koju pokazuje osobito zanimanje. Po završetku studija postaje profesor na gimnaziji u Splitu i Dubrovniku. Bio je i nadzornik spomenika za srednju Dalmaciju. Godine 1883. postao je Bulić ravnatelj splitske gimnazije, a ujedno i splitskog arheološkog muzeja te konzervator spomenika. Za vrijeme Bulićeva upravljanja splitska je gimnazija jako uznapredovala.

U veljači 1896. prodrli su splitski gimnazijalci noću u prostorije gimnazije i tu uništili slike cara Franje Josipa i zemljopisne karte na kojima su bili označeni Beč i Budimpešta. Zbog toga i zbog njegova hrvatskog stava bečka ga je vlada te iste godine, a bilo mu je tek 50 godina, umirovila.

Bulić je bio biran za poslanika u Beču i u Zadru. U oba parlamenta živo se zauzimao za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom. Kako je u u tom radu nailazio na nepremostive poteškoće, povu-

Svećenik-arheolog don Frane Bulić

kao se iz javnog političkog života i potpuno se posvetio proučavanju i iskopavanju solinskih i obližnjih starohrvatskih ruševina.

Rezultate svojih istraživanja objelodanjivao je uglavnom u „**Vjesniku za arheologiju i historiju dalmatinsku**” kojemu je bio urednik. U inozemstvu je stekao veliki ugled poslije uspješnih iskapanja starokršćanskih bazilika i groblja (za ovo se groblje smatra da je bilo najveće starokršćansko groblje „pod vedrim nebom” u rimskom carstvu!) u Solinu-Manastirinama.

Godine 1888. izdao je prvu stručnu publikaciju o starohrvatskim spomenicima pod naslovom „**Hrvatski spomenici u kninskoj okolini**”. U tom mu je poslu

od velike pomoći bio arheolog fra Lujo Marun, franjevac. Nekoliko godina kasnije (1894.) osnovao je Bulić društvo „Bihać” (nazvano po mjestancu iznad današnjeg splitskog aerodroma u kom je nađen tloris crkve sv. Marte, Trpimirove zadužbine i ostaci kneževih dvorova). Uz znanstveno istraživanje starokršćanskih i starohrvatskih spomenika don Frane je posebne zasluge stekao upornom brigom oko očuvanja antičkih spomenika u Dalmaciji, u prvom redu Dioklecijanove palače u Splitu, o kojoj je zajedno s Lj. Karamanom napisao posebnu studiju. Nije mu bilo drago da uz palaču stoji Meštrovićev „Grgur Ninski”. Kao priznanje za posebne znanstvene zasluge dodijelilo mu je Sveučilište u Zagrebu 1921. godine počasni doktorat.

Umro je 1934. na klinici u Zagrebu, a pokopan je kraj grobova kršćanskih mučenika u Solinu. Na sarkofagu u kome počivaju njegovi posmrtni ostaci stoji natpis: „**Franjo grešnik i nedostojni svećenik**”. U povodu 50. obljetnice smrti održani su prošle godine u domovini, posebno u Dalmaciji, mnogi znanstveni skupovi njemu u počast.

Bulićev rad je velik po opsegu, neprekidan i mnogostruk. On je u gotovo pola stoljeća bio jedna od najistaknutijih ličnosti u Dalmatinskoj Hrvatskoj. Agilni i predani nastavnik, zanosni širitelj klasičnih nauka i hrvatske znanosti u tuđem svijetu, čuvar i istraživač poganskih, starokršćanskih i narodnih spomenika, branitelj hrvatskih prava na Jadranu, radio je neumorno i nesebično predajući se svojski svom pozivu.

Posao koji je don Frane Bulić počeo, nastavio se i proširio. Ali velik dio istraživanja dalmatinske prošlosti, koja je u splitskom bazenu vjerojatno bogatija i raznovrsnija nego i u jednom kraju gdje žive Hrvati, osniva se na njegovom znanstvenom arheološkom radu. On je začetnik hrvatske arheologije u kojoj je izvršio mučni posao pionira. *Iv.*

Prodajem dvoiposobni stan (68 m²) u Zagrebu. Prednost imaju povratnici. Informacije na telefonu: 021 01 / 54 75 05.

Prodajem kuću u Mostaru – Rodoč. Kuća ima 2 trosobna stana, podrum, 2 garaže i veliki vrt. Upitati na telefon: 072 53 / 39 05.

ZA MLADE

Neobično u „Betlehemu“

Još do sada nisam doživio tako nemirnu nedjeljnu svetu Misu kao prošle nedjelje. Šaputanje, objašnjavanje, pokazivanje rukom, klimanje glavom...

Župnik se nakašljao jednom, dvaput.

„Dragi župljani“, rekao je najednom povišenim glasom, „nemojte prečuti što ću vam reći. Vi ste sigurno zapazili promjenu na našim božićnim jaslama. Ako vi želite znati kako je do toga došlo, molim vas ostanite malo poslije svete Mise u crkvi, pa će vam naš umjetnik, gospodin Tomo to razjasniti, jer on je pravio jaslame.“

Nastao je mir u crkvi. Sveta Misa mogla je početi.

Što bijaše loše? Zbog čega ovoliko uzbuđenja?

Pred trideset godina župljani su se dogovorili sa župnikom da se u crkvi naprave božićne jaslame. Gospodin Tomo, mladi umjetnik (kipar), zamoljen je da to djelo izvede. On je trebao iz drveta izrezbariti likove svete Obitelji. Figure su bile zaista lijepe. Njegova žena sašila je i odjeću za figure. Umjetnik je poslije toga napravio štalu. Donio je sam mahovinu i okitio borove u crkvi.

Župljani su bili oduševljeni. I tako je započela duga tradicija. Svake godine Tomo je pravio jaslame i svake godine pojavljivale su se i nove figure. Već početkom Adventa u župi bi počela rasti groznica: zanimanje, kakve će figure ove godine iskrsnuti? Umjetnik je samo radio i svoj posao držao u tajnosti. I tako su jaslame uvijek bile ljepše. Prvih godina tu su bile figure: svete Obitelji, vola, magarca, dvojice pastira i jednog anđela.

Sada su tu mnogi pastiri, dijete s roditeljima, janjčići i psi. U daljini svjetlucaju pastirske vatre. Anđeli lete nad špiljom. Tu je i povorka mudraca s Istoka, njihovi slugi, magarci i deve. Prava kraljevska povorka. Po mišljenju župljanja sve je bilo dobro. Ništa ne bi trebalo odstraniti.

Tako je to trajalo godinama. Jaslame su dobile svoj oblik. Bile su gotove. Izgledale su kao iz bajke i zato svima drage.

Ali ove godine senzacija! Potpuno nova grupa figura u lijevom kutu jaslama. Vrlo neobična grupa! Odrpani i neugledni idu ravno prema Djetetu u spilji. Naprijed ide dječak u džinsu i vjetrovki. U ruci drži štapić sa zvijezdom. Iza njega korača indijska djevojčica u crvenom sariju.

Ispred sebe, čvrsto u rukama drži knjigu. Nju slijedi dječak raširenih ruku, ruku koje traže, pipaju i u tom traženju sav je napet. Slijep je. Dvoje afričke djece ga zaplašeno se drže za ruke. Jedno dijete nosi

svežnjić preko ramena. Pokraj njih je dječak sa snopom novina pod rukom. Iza njih mršavi momčić, kovrčaste kose i oslonjen na dva štapa. Noge tanke i bez snage.

Na kraju još dvije male djevojčice. Cijela grupa ovijena je svilenom vrpcom.

Za vrijeme cijele svete Mise župljani su se u čudu raspitivali što će ovi ovdje. I jedva su čekali da završi sveta Misa. Konačno su orgulje posljednji put zabrulyale. Prijašnjih nedjelja, odmah po završetku svete Mise nastala bi gužva, stiska na vratima. Ali danas se nitko ne miče sa svoga mjesta. Stari Tomo korača sredinom crkve prema glavnom oltaru. On je bio ponos malog mjesta. Znalo ga je i staro i mlado. Njegovi su radovi bili izloženi u mnogim muzejima. Umjetnici sa raznih strana dolazili su za Božić da vide njegove jaslame. To je bilo nezaboravno.

Ljudevit Seitz: Isusovo rođenje

Sada stoji pred oltarom i kad su se svi umirili, počeo je govoriti: „Prošlog ljeta posjetila me je grupa mladića i djevojaka. Vi ih svi znadete. Za nekoliko dana oni će pokucati i na vaša vrata. Pjevat će vam i od vas tražiti poklone za misije u svijetu. To su naši Šternsingeri.“

Cijelo jedno poslije podne pričali su u mom stanu. Govorili su mi o gladoj djeci trećega svijeta.

Zamolili su me da im ispunim jednu želju: trebao bih izrezbariti još jednu figuru za naše jaslame i to bi bila figura ili afričkog ili azijskog ili latinskoameričkog djeteta. Ona bi nas trebala podsjetiti, da mi ne idemo sami na putu prema jaslama. Ona ne bi trebala biti velika, jer ni oni nemaju u svojoj kasi puno novaca. Ja sam doduše obećao, da ću o samoj stvari razmisliti, ali sam zaista bio odlučio da ću njihovu želju odbaciti, jer dosta mi je posla. Te noći sam slabo spavao. Imao sam težak san. Mučile su me neke čudne misli. Ujutro sam počeo raditi. Izrezbario sam afričku djevojčicu sa zakržljanim nogama. Ona je trebala biti simbol za potrebe djece trećega svijeta.

Time je molba bila izvršena, ali se ja nisam mogao zaustaviti. Jednostavno sam bio zao-kupljen pričanjima djece.

Tako je nastala indijska djevojčica s knjigom. Ona je zastupnica djece koja zbog siromaštva ne mogu ništa učiti i njihova će budućnost bojati se, biti bijedna kao i sa-

dašnjost. Tako sam ja zaboravio na sve svoje druge poslove.

Na redu je bilo dvoje izbjegličke djece iz Afrike. Teška je izbjeglička bijeda. A takvih ima na tisuće u Latinskoj Americi i Africi.

Djeca su mi pričala i o školama za zaostale djecu i o domovima za napuštene.

Tada sam izrezbario slijepog indijskog dječaka. Poslije njega je došao mali sumnjičavi čistač cipela i prodavač novina.

Takvu sam djecu vidio svojim očima kad sam bio u srednjoj Americi. Često nisu stariji od šest godina. Sami i bez svake nade. Posljednji je došao dječak sa zvijezdom. On zastupa djecu koja su me zamolila da im napravim jednu figuru.

Za prvu nedjelju Adventa ja sam ih pozvao i pokazao im figure. Oni su mi pomagali kod ugrađivanja figura u jaslame i od njih potječe prijedlog da sva djeca budu ovijena vrpcom prijateljstva. Ova vrpca bi trebala izlaziti od Djeteta iz spilje.

Naravno da smo imali i brige kako će ostali župljani reagirati na sve to. Tada su me ohrabrili riječi Evanđelja: „Slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromašnima se propovijeda Radosna vijest“ (Mt 11,5). Otada sam siguran da ova djeca ne samo da smiju ovdje biti, nego da moraju ovdje stajati.

Ali konačnu odluku morate donijeti vi, jer to su ipak vaše jaslame.“

Gospodin Tomo je završio svoje izlaganje, okrenuo se i pošao na svoje mjesto.

U crkvi je nastao mali žamor, a onda je cijela crkva počela pljeskati.

Jozo Župnić

Što je za mene važno?

Harry Roger Webb, bolje poznat pod imenom Cliff Richard, spada od 1958. godine do danas među najpopularnije pjevače zabavne glazbe. Kao malo kom drugom pjevaču uspjelo mu je izdići se iznad glazbenih modnih valova i stvarati u svako doba nove hitove. Karijeru je započeo vrlo nezapaženo. Kao i svaki teenager njegovih godina provodio je i Harry sate i sate pred ogledalom da bi naučio poze, geste i izražaj lica svoga idola Elvisa Presleya. Kao sedamnaestogodišnjak osnovao je oduševljeni pristaša E. Presleya sa svojim istomišljenicima bend (grupu) pod imenom „Cliff Richard and the Drifters“. Na uspjeh nije trebalo dugo čekati. Godine 1958. probili su se u svjetski vrh i od tada je Cliff uspio sa svakim novim naslovom.

Usprkos velikim uspjesima, mlada „zvijezda“ nije bila zadovoljna sa svojim životom.

(nastavak na sl. str.)

INGOLSTADT

15. obljetnica misije

U nedjelju 10. studenog ove godine Hrvatska katolička misija Ingolstadt proslavila je 15. obljetnicu postojanja. Lijep broj Hrvata se okupio u 16 sati na zajedničku sv. Misu u Münsterkirche. Misno slavlje je predvodio msgr. Josip Vidaković, superior bogoslova u Eichstättu, uz asistenciju voditelja misije vlč. Martina Sentića i veleč. Radišića, predstavnika dubrovačke biskupije.

Poslije sv. Mise slavlje je nastavljeno u Hrvatskom katoličkom centru, gdje je bilo iča i pija, pjesme i veselja. Moto proslave je bio: „vjera u boga i narodnost jest – osim iznimaka

– mozak, duša, srce i kičma svakog čovjeka“, a potkrijepljen je tekstovima Sv. Pisma: „Ne-ka se osuši desnica moja, Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!“ (Ps. 137) i „Gle kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti!“ (Ps. 133).

Hrvatsku katoličku misiju Ingolstadt kanonski je ustanovio 31.10.1970. ondašnji eichstättski biskup dr. Alojzije Brems, a za voditelja je postavljen vlč. Martin Sentić, svećenik dubrovačke biskupije, koji i danas vodi misiju. Vlč. Sentić služi sv. Mise u više mjesta, a dugo godina je posluživao i jedan dio augsburške biskupije. Pored drugih obaveza u misiji vlč. Sentić drži vjeronauk u školi. Osim toga je poznat kao neumorni borac za ljudska prava. Svaki njegov govor i spis su

puni citata iz Sv. pisma i raznih dokumenata Ujedinjenih Naroda o ljudskim pravima.

Tim stilom je bio prožet i njegov pozdravni govor koji je radi gostiju izrečen na njemačkom jeziku, u kom je zahvalio njemačkoj Crkvi i njemačkom narodu na dobru koje su učinili i čine hrvatskom narodu.

Na proslavi su bili mjesni župnik, ukrajinski svećenik, msgr. Vidaković sa eichstättskim bogoslovima i poslanik u bavarskom parlamentu dr. Götz. Stigle su i mnoge pismene čestitke od kojih treba istaći čestitke umirovljenog eichstättskog biskupa dr. Bremsa i nadužobrižnika za hrvatsku pastvu patra Dukića. Obojica su željeli doći, ali su bili spriječeni.

U znak zahvale vjernici misije su velečasnom Sentiću dali zajednički dar, a gostima su podijelili po buket cvijeća.

Pomalo začuđuje činjenica da na proslavi nije bio prisutan ni jedan hrvatski misionar iz susjednih misija, tim više kad se zna da je vlč. Sentić preko deset godina bio predstavnik svećenika u bavarskoj regiji. *Sudionik*

(nastavak s prednje str.)

Očeva smrt 1961. godine postavljala mu je brojna i teška pitanja. Bruce Locking, tadašnji član Cliffove grupe, bio je aktivni Jehovin svjedok. On je pomogao Cliffu da se pozabavi sa Svetim pismom. Počelo je dugo traženje. Napokon je Cliff otkrio nadu koju je tražio u kršćanskoj vjeri i odlučio živjeti životom Isusova nasljedovanja. Kako to spojiti s karijerom „zvijezde rocka“? Njegovo javno opredjeljenje za Krista izazvalo je u početku veliko ačudenje i podsmijavanje. Ali osvjedočeni kršćanin Cliff Richard ubrzo je otkrio da on kao „zvijezda“ ima mnogo mogućnosti da dalje priopćuje svoju vjeru. To on i danas čini. Još uvijek provodi mnogo vremena u svom glazbenom zanatu, ali ne zaboravlja ni drugog vida svoga posla: nastupâ na kršćanskim priredbama, snimanja kršćanskih filmova, proizvodnje kršćanskih gramofonskih ploča, pisanja članaka i knjiga religioznog sadržaja.

Nedavno je izašla jedna od njegovih knjiga pod naslovom „Što je za mene važno?“ na njemačkom jeziku. U stotinjak kratkih poglavlja protkanih biblijom odgovara Cliff na pitanja vezana uz kršćanstvo. U knjizi se podjednako obraća kršćanima kao i nekršćanima. Njegova iskustva, vjerska dakako, odaju osvjedočenog kršćanina. Knjigu je izdao ABC-Team. Cijena: 19,90 DM.

Richard Cliff, inače Harry Roger Webb, „zvijezda svjetskog rocka“, osvjedočeni je kršćanin

Tužan je Božić u selu bez mladosti

Puste su staze ove noći. Nad selom vlada čudan mir. Kamo su otišli ti ljudi? Zašto su ostavili pusta ognjišta? U njima, umjesto božićne radosti, dječjeg smijeha i pjesme, gori plamen samoće. Ostadoše osamljeni starci i starice. Pale svijeće i gledaju kroz zamagljene prozore u mrklinu. Kao da očekuju nekoga? Kao da bi netko trebao ove noći k njima svratiti. Prislone uho na zaključana vrata, kao da čuju korake. A onda, razočarani, sa suznim očima, vraćaju se za prazan stol. Bez riječi upiru pogled u plamičak svijeće što tinja na stolu i ugaslu vatru na ognjištu. Lagano mičući usnama šapuću molitvu za kćerku i sina u tuđini.

Dvorište je tiho. Šuti i velika šuma. Lake su joj noćas snježne grane. Na vedrom nebu trepere zvijezde. Potok zaleđen sanja. Samo u daljini, s dalekog brijega, dopire svjetlo i tiha pjesma. Tamo je crkva. Kleče i ljudi i djeca očiju uprtih u jaslce. Svatko u svom srcu, sam u dubokom miru, u mislima gleda Betlehem, male jaslce, Djevicu i Isusa. Uz njih je Josip. Pastiri su došli da se poklone novorođenom Sinu Božjemu. Donijeli su bijele jaganjce, mali dar velikom Bogu koji tu leži kao dijete.

I gleda narod Betlehem, gleda u male jaslce, a u očima im iskre suze. Zar su ljudi toliko zli? Zar nisu mogli primiti Djevicu i ovog malog Spasitelja svijeta?

A kad je sat na tornju otkucao ponoć u njima oživi vjera. I pjevahu oni hvaleći Boga.

A mali Bog se čudi gledajući umiranje lijepog sela u času njegova rođenja. Čudi se i traži mlada lica i njihovu božićnu pjesmu i radost. Nestala je u zavičaju, a možda je zanijemila i u tuđem kraju.

O svi vi mladi prijatelji, ne zaboravite da je najljepši i najdraži susret s Novorođenim Kraljem baš u očinskom domu, na starom ognjištu koje još tinja. Dođite, zapalite ponovno vatru, započnite staru pjesmu. Starića će prestati čekati, a mali Bog će se prestati čuditi.

Vesna MEDVED, Pariz

RÜSSELSHEIM

Ljubav nikad ne prestaje

Janja i Zvonko Janjić

U ovom Opelovu gradu proslavili su 16. i 17. studenoga 1985. godine, vedro i vjernički, dvadesetu obljetnicu svoga kršćanskog braka Zvonko i Janja Janjić. U subotu navečer okupilo se u župnoj dvorani sv. Josipa pedesetak uzvanika da bi uz glazbu, pjesmu, razgovore i domaće specijalitete čestitalo „mladencima“. Bio je nazočan i fra Tihomir Grgat, misionar, koji je u lijepo sročenom govoru izrekao svečarima čestitke u svoje ime i u ime rüsselsheimske hrvatske katoličke zajednice koje su Zvonko i Janja živi i primjerni dio. Sutradan su obljetničari za vrijeme sv. Mise obnovili svoju ženidbeno-sakramentalnu privolu pred svojim svećenikom, pred zajednicom naših vjernika i pred svojim najmlađim djetetom, sinom Mariom. Dvoje im djece živi u domovini. I „Živa zajednica“ iskreno čestita uz želju da im ljubav nikada ne prestane.

Veliko slavlje u Sindelfingenu

Nezapaćeno mnoštvo u svjedočkoj ulozi

Tri veoma važna događaja: blagoslov novoga centra, 15. obljetnica misije i podjela sakramenta sv. potvrde držali su, ne samo 9. i 10. studenoga 1985. godine, nego danima i tjednima ranije, u velikoj napetosti misijsko osoblje i gotovo sve hrvatske katolike koji žive na području misije Sindelfingen. Je li sve pripremljeno, kakvo će vrijeme biti, koliko će ljudi doći, kako će se sve odvijati – to su bila pitanja koja su zadavala glavobolju ne samo p. Tomislavu Duki, voditelju misije, nego i biskupijskom ordinarijatu, misijskim namještenicima i suradnicima, a dobrim dijelom i našim vjernicima u tom kraju. A bilo je sve dobro.

Nazočnost prvoga čovjeka Crkve u Hrvata kardinala Franje Kuharića privukla je, poput nekog magneta, u manjim misijama kao što je sindelfingenska neviđeno mnoštvo vjerničkog puka, koji je radosno, aktivno i strpljivo sudjelovao u svim trima za život misije tako značajnim zbivanjima. Brojka od 4.000 direktnih sudionika u slavljinama nije uopće pretjerana.

Blagoslov centra, akademija i krizma

Blagoslov novog misijskog centra u Sindelfingenu (Max-Eyth-Str. 12) obavio je u subotu 9. studenoga kardinal Kuharić u nazočnosti prelata J. Adama, gradonačelnika D. Burgera, provincijala fra Šimuna Šipića te brojnih drugih predstavnika crkvenog i javnog života kao i misijskih vjernika. Kardinal je zaželio da susreti u novom centru „budu uvijek u znaku mira i razumijevanja“, a gradonačelnik Burger doslovno reče: „Grad Sindelfingen želi i hoće biti domovina svim ljudima koji u njemu žive i rade“. Lijepo čuti!

Ni dosadašnji centar nije bio ni malen ni loš. No, zbog „preosjetljivosti“ obližnjih stanara misijske se aktivnosti u njemu nisu mogle najsretnije i „najkomodnije“ odvijati. Novi pak centar pruža sve pogodnosti za intenzivnu misijsku djelatnost. U njemu je i ured socijalnog radnika. Tko centar želi, taj ga u Njemačkoj obično i nađe. A, ako je u velikodušnoj biskupiji, kao što je to rottenburško-stuttgartska, tada ga i dobije.

Poslije blagoslova centra naš je Kardinal bio u gradskoj vijećnici gdje se upisao u zlatnu knjigu grada Sindelfingena – ne pamti se kad je prije njega jedan kardinal bio u Sindelfingenu – i zadržao se s općinarima u veselom i informativnom razgovoru.

U večernjim subotnim satima počela je u Gradskoj dvorani svečana akademija posvećena petnaestoj obljetnici misije Sindelfingen. Velika dvorana puna. Uz našeg je kardinala generalni vikar E. Mühlbacher (on je zastupao oboljelog biskupa G. Mosera), pomoćni biskup A. Herre, J. Adam, provincijal Šipić, predstavnici grada i karitasa i mnoštvo

Kardinalova nazočnost privlači mnoštvo vjernika.
Na slici: kardinal Kuharić, Jürgen Adam (lijevo) i provincijal Šipić za vrijeme sv. Mise.

od 1.500 naših ljudi koji se unatoč višesatnom programu ne makoše s mjesta. Kako to protumačiti?

Akademija je otvorena pjevanjem hrvatske himne poslije čega se uslijedili pozdravi uvaženih gostiju, s kardinalom Kuharićem na čelu. Za folklorni ugođaj pobrinuli su se misijski folklorasi sletom slavonskih kola pod vodstvom T. Dvanaeščaka. Lijepo.

Potom su umjetnici, uglavnom Nijemci, otpjevali pet stavki iz opere „Nikola Šubić Zrinski“ na hrvatskom. Slušateljstvo nije škrtarilo pljeskom ni njima ni I. Cerovcu koji ih je spremao.

Recital „Hrvatska – zemlja tragičnih pjesnika i litalica“ koji vrlo sadržajno spremiše i sočno izvedoše dva Imočanina – fra Vjenceslav Glibotić i fra Josip Grbavac – poveo je slušateljstvo u svijet hrvatske poezije o iseljeništvu, u taj bogati, potresni i nada sve tugaljivi svijet.

Kako smo još uvijek u evropskoj Godini glazbe, nije izostala ni poruka evropskih glazbenih kolosa s violinskih struna i glasovirskih tipki pod prstima Helmuta Kanvirschera i Julije Galić. I da bi se naši ljudi našli i snašli na tom njima nedovoljno poznatom području, odjeknula je dalmatinska šansona braće Dujmović, „Ave Maria“ u izvedbi Maria Bilobrka kojega je pratio misijski zbor mladih pod vodstvom g. Ivanke Rajić, poskočili su mladi s posavskim plesovima i zacvilili domovinski taktovi „Matije Gupca“. Lijepo, vrlo lijepo, iako donekle predugo. Ne toliko za naše, koliko za njemačke goste.

Na svršetku duhovna i narodna pjesma u izvedbi prokušanih majstora „čarobne“ hrvatske riječi fra Šita Čorića i njegova prezimenjaka fra Radovana koje je pratio VIS „Mladost 5“ iz Ulma. Narod je slušao i uživao sve do – polnoći. Duga, vrlo duga, ali dopadljiva akademija.

Sutradan (10. 11.) su zidovi crkve Presvetog Trojstva u Sindelfingenu jednostavno rečeno „pucali“ od mnoštva koje je nagrnulo da sudjeluje u euharistiji, da prisustvuje krizmi i da čuje i vidi kardinala Kuharića. Limena njemačka glazba dala je sviranjem „Lijepe naše“, „Do nebesa“ i „Čuj nas, Majko“ znak da procesija može krenuti iz starog centra u spomenutu crkvu. Pozdravi, recitali, pjevanje pojačanog misijskog zbora odraslih, krizma, propovijed kardinala Kuharića, Misa – sve je to držalo naše ljude u radosnom slušateljskom raspoloženju, premda je sve trajalo duže od tri sata. „Ne dolazi Kardinal svake nedjelje u posjete“, reče nam netko kad smo ga upitali da li je Misa dugo trajala.

Bilo je lijepo u Sindelfingenu. Na okupu se našlo nebrojeno mnoštvo hrvatskih katolika da gleda, sluša i da svjedoči svoju vjeru. I učinilo je to dostojanstveno i smireno. Divni naš vjernički puk! Iskrena čestitka njemu i onima koji su ga u tako velikom broju uspjeli sabrati. Pamtit će se. Ignacije Vugdelija

Sindelfingenski gradonačelnik dr. D. Burger predaje našem Kardinalu prigodni dar

MANNHEIM

Misije pomažu misijama

Među aktivnostima u misijama u inozemstvu je i aktivnost pomaganja molitvom i doprinosom misija u misijskim zemljama svijeta, posebno gdje djeluju naši domaći sinovi iz Hrvatske. Takav jedan oblik pomoći je i misijski bazar, koji je u misiji Mannheim postao tradicija koja se i ove godine na lijep i pobudan način ostvarila.

U nedjelju 17. studenog vrijedne ruke misijskih kućanica-vjernica priredile su izložbu ručnih radova. Tu je bilo prekrasnih stvari koje su izradile vrijedne ruke odanih u ljubavi za misije te ponudile na prodaju u korist izgradnje župske crkve u Zambiji, u župi-misiji našega vlač. Dominika. Osim izložbe ručnih radova topla srca majki i supruge ponudile su posjetiocyte crnom kavom i kolačima.

Za tili čas sve su stvari rasprodane, te se sabralo preko 2500 DM za gradnju crkve u Zambiji. Pojedinci su donosili i po koju knjigu, posebno knjige o Međugorju te prodavali, a sav novac poklonili za gradnju crkve u misijama.

Misijski žar u misiji Mannheim ne jenjava, nego trajno buktu kroz molitvu i doprinose za misije. To je zasluga mnogih, čije srce bije za potrebe onih koji su Boga željni i žedni i

Ni srce ni ruke naših vrijednih domaćica ne zaboravljaju svoje afričke braće u nevolji

gladni, pa je teško iznijeti samo pojedina imena. Ali pravde radi treba reći riječ priznanja obiteljima Okadar i Arlović, da ne nabrajamo cijeli niz srdaca i duša punih ljubavi za misije. No, bez neznaninih, kao i onih koji ne žele da im se imena spominju, uspjeha ne bi bilo. Stoga svima hvala, a nespomenuta imena onih koji pridonose i pridonose molitvom, žrtvom i dobrim djelom za misije

upisana su u Srcu Božjem, jer to reče sam Spasitelj.

Isus je jednom prigodom rekao nešto što zvuči kao zapovijed: "... Idite po svem svijetu i propovijedajte Evanđelje..." Možda je je ovaj primjer misijske djelatnosti među nama u inozemstvu odjek te Isusove zapovijedi?! Idi i Ti i čini tako...

Prisutnik

KÖLN

Večer hrvatske književnosti

U prostorijama Hrvatske katoličke misije u Kölnu održao je 17. 11. 1985 predavanje iz hrvatske književnosti, Josip Kekez, profesor slavistike na Zagrebačkom sveučilištu. U svom predavanju osvrnuo se na književnost Hrvata kroz srednji vijek i poslije rata.

Ugodno je bilo čuti prisutnim slušaocima kojih je bilo oko 45, da hrvatska književnost počinje u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Ta se rečenica nalazi na Bašćanskoj ploči iz 1100 g. na kojoj piše da kralj Zvonimir daruje leđinu opatiji sv. Lucije. Ploča se čuva u zagrebačkoj Akademiji.

Profesor je citirao i riječi Stanislava Šimića koji je ustvrdio: "Hrvatska književnost ne samo da je dobra, nego je i slavna." Spomenuta su u predavanju mnoga slavna imena iz hrvatske književnosti o kojima su naši čitaoci mogli čitati i na stranicama "Žive zajednice".

Iz tog predavanja izdvojio bih neke zanimljivosti. Hrvati imaju zbirku poslovice od 12 st. do danas, a Nijemci zbirku poslovice tek od 16 st. do danas.

Iz jedne poslovice smo saznali da čovjeka tjeraju iz kuće tri stvari: kuća loše pokrivena, dim i zla žena.

Onima koji vole čitati romane dobro je znati da je prvi hrvatski roman napisao Petar Zoranić a zove se "Planine". Svi oni koji se bave folklorom, trebali bi znati da je Petar Hektorović prvi folklorist.

Naši ljudi koji žive u Kölnu s ponosom se trebaju sjećati Marka Marulića, čiji je "Evanđelistar", već u 16 st. u Kölnu, doživio šest izdanja na latinskom jeziku.

Poslijeratna književnost je u znaku stečka.

Tin Ujević je možda najveći pjesnik svih vremena. Ova godina je 30 godišnjica njegove smrti.

Predavanje je bilo vrlo zanimljivo. Profesor je plijenio jednostavnošću i dobio se dojam da bi mogao satima govoriti o hrvatskoj književnosti koju, vidi se, ima u malom prstu. U diskusiji je odgovarao kratko, ali jasno. Hvala profesoru, hvala misionaru fra Anti Aniću koji je omogućio ovu kulturnu večer.

Jozo Župić

LUDWIGSBURG

Nogometni turnir i nastup grupe „5D“

12. listopada ove godine u Vaihingenu an der Enz (filijali naše misije) bijaše svečano. Tog dana okupilo se deset nogometnih ekipa iz naših hrv. kat. misija, da se kroz igru i pjesmu upoznaju i zbliže. Nakon višesatne nogometne „borbe“ najsretniji i najspretniji bijahu mladi iz misije Stuttgart koji u finalnoj utakmici pobijediše domaćina i organizatora ovog turnira „Croatiju“ rezultatom 2:1.

Poslije turnira prešli smo u drugu dvoranu, pripremljenu za pjesmu, ples i zabavu. VIS „Mladost 5“ iz Ulma dočekala nas je „naštimanih“ istrumenata, organizatori s domaćim specijalitetima i kapljicom. Fra Mirko je predao nagrade pobjednicima, pohvalio sve sudionike, čestitao najboljima. Uz pjesmu i ples ostadosmo do iza pola noći. Bogu hvala i ponovilo se.

Tjedan dana kasnije (19. 10. 85.) našu misiju pohodila je raspjevana obitelj Dubrović iz Zagreba, poznati sastav pod imenom „5D“. Tog istog dana su i doputovali iz Zagreba, ali kad prihvatise instrumente, na put i umor zaboraviše. Prvi dio koncerta imao je duhovnu notu. Zaista je bilo divno slušati braću i sestre kako govore i pjevaju o Bogu, Mariji, bratu čovjeku, miru, ljubavi... Prepuna dvorana hrvatskog Doma često je odjekivala gromoglasnim pljeskom i povicima: „Bravo, još“.

U drugom dijelu koncerta odsvirali su nam i otpjevali mnoštvo skladbi iz narodne i zabavne glazbe. Rekoše nam na kraju: „Ovo je prvi put da nastupamo i sa zabavnim dijelom“. Zaista, bijaše to večer koja će se u ovoj misiji pamtit. M. M.

BERLIN

Tjedan hrvatske kulture

Od 3. do 10. studenoga o. g., u velikoj dvorani Hrv. dušobrižničkog centra u Zap. Berlinu, održana su dva vrlo značajna kulturna događaja. U tom, za nas Hrvate značajnom tjednu, priređena je **izložba hrvatske knjige** a za „poslasticu” održana su, u okviru mjesečne kulturne tribine Hrv. kulturnog društva „V.F. Mažuranić”, dva vrhunska predavanja **prof. Tomislava Ladana** iz Zagreba. No, vratimo se na početak, tj. na izložbu hrvatske knjige. U organizaciji našeg Centra, a uz svesrdnu pomoć u poslanim knjigama iz Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu, upriličena je prva izložba hrvatske knjige za Hrvate koji žive i rade u Zap. Berlinu. Bilo je izloženo preko 150 vjerskih, povijesnih ili zabavnih naslova od kojih su mnogi bili naprosto razgrabljeni. Oči posjetilaca zauzimalje se na: Hrvatskoj povijesti od Klaića, Tisući godina Hrvatske kulture, Monografiji Ivana Lackovića-Croate, djelima A. Šenoe, knjizi o kardinalu Franji Šeperu i mnogim drugim dostignućima hrvatske pisane riječi. Izložba je bila vrlo dobro organizirana i stručno vođena, tako da se već sada ljudi zanimaju za slijedeću s još većim brojem knjiga. Izložba je u potpunosti uspjela i sa financijske strane, naime prodano je knjiga (ili naručeno) u vrijednosti od više tisuća DM. Pokazalo se da je hrvatski čovjek, bio on radnik na „baušteli” ili u tvornici, „gladan” svojeg narodnog blaga te je ovaj potez naših misionara, u suradnji sa Naddušobrižničkim uredom u Frankfurtu, za svaku pohvalu. Neka samo tako i dalje nastave. Bog im pomogao. Bilo bi dobro da Hrv. kat. misije u Zap. Njemačkoj slijede, ukoliko već nisu,

Prof. dr. Tomislav Ladan (lijevo) u razgovoru s članovima berlinske misije poslije predavanja

ovaj primjer iz Berlina, a usudio bih se dati prijedlog uredniku „Ž. z.” da objavi naslove i cijene knjiga s kojima se raspolaže. Vjerujemo da narudžbe neće izostati.

Drugi veliki događaj u tom, kako smo ga nazvali, Tjednu hrvatske kulture, bila su dva predavanja gosp. prof. Tomislava Ladana, koja su održana u okviru redovite mjesečne kulturne tribine petkom Hrv. kulturnog društva „V.F. Mažuranić”. Prof. Tomislav Ladan je poznat ne samo hrvatskoj, već i stranoj javnosti, pa ga nije potrebno posebno predstavljati. Naime, zna se da radi u Leksigrafskom zavodu u Zagrebu, da je pisac, predavač, filozof, prevodilac (grčki,

latinski, njemački, norveški) a povrh toga još i vjernik. Možemo s pravom biti ponosni što smo imali takav intelektualni kapacitet na našoj tribini petkom. U petak 8. 11. tema je predavanja bila: **150-godišnjica hrvatske himne**. Prof. T. Ladan podsjetio je prisutne, da je „Lijepu našu” napisao 1835. Antun Mihanović, uglazbio ju je 1846. god. Runjanin, a da je 1891. god. postala hrvatskom himnom. Nadalje je rekao da je naša himna nježna, blaga, za razliku od himni drugih naroda (ne svih!) koje su borbene. Primjećuje se, naglasio je prof. Ladan, da se u hrvatskoj himni ne spominje Južna Hrvatska, što je svakako značajka vremena u kojem je nastala. Po završetku predavanja prof. Ladan je odgovarao na mnoga pitanja.

Drugi dan, u subotu, tema predavanja je bila „**Kršćanstvo i jezik**”. Kao i prošle večeri, velika dvorana našeg Centra bila je dupkom puna, a bili su prisutni i novinari Berlinskog radija. Prof. Ladan je na početku predavanja objasnio što je jezik, da na svijetu ima oko 5000 vrsta jezika, od kojih je 10 svjetskih. Zatim je istaknuo činjenicu koja je znanstveno dokazana, da jezici, pogotovo svjetski, imaju čvrstu osnovu u kršćanstvu, tj. Bibliji. Potom je objasnio kako se razvijao hrvatski književni jezik, kako u jeziku ima pozitivnog i negativnog, a u negativnosti je na prvome mjestu psovka, u kojoj su Hrvati „pravi majstori”. Kao i predhodne večeri, prof. Ladan je na kraju predavanja odgovarao na pitanja stručno i nenametljivo. Opća ocjena svih prisutnih je bila, ne potcjenjujući ni jednog predavača koji se dosad pojavio na ovoj tribini, da ovakva vrhunska predavanja nisu čuli u životu. Prof. Ladan je, ne iz laskanja, rekao da je iskreno začuđen a ujedno i zavidljiv raznovrsnim i vrlo stručnim pitanjima naših ljudi koji su pretežno radnici. Prof. Tomislavu Ladanu zaželjeli smo sretan let u pravcu Zagreba i zamolili ga da nam dođe što prije.

Ivek Milčec

Njima su na srcu hrvatske narodne nošnje. Zato su i nabavili knjigu o nošnjama za vrijeme izložbe knjige u Berlinu.

TUTTLINGEN/ROTTWEIL

Obitelj – osnovna i najvažnija stanica ljudske zajednice

U lijepom, mirnom, šumom obraslom mjestancu, na nadmorskoj visini od oko 940 m, u slikovitom Schwäbisch Albu, nedaleko mjestanca Obernheim, nalazi se odmaralište za obitelji – „Haus Tanneck“. Tu se već dvije godine održavaju obiteljski seminari za područje Tuttlingen-Rottweil u organizaciji Caritasa, a pod vodstvom gosp. Milana Češljarevića, dipl. socijalnog radnika iz Tuttlingena.

Prošle godine smo se zabavili temom: „Značenje obiteljskog života za psiho-fizičko zdravlje svakog člana obitelji“, a ove godine: „Psihosomatske bolesti i obitelj“. Predavač dr. med. Marija Trtanj-Češljarević uvela nas je na vrlo razumljiv način u teško područje medicine. Pomoću slika, crteža, dijasa i filмова upoznali smo ljudski organizam, međusobnu povezanost organa, psihosomatske bolesti itd.

Na temelju tog teoretskog predznanja radili smo marljivo u malim grupama. Glavna pitanja su bila: kako na temelju poznatih uzroka pojedinih bolesti može neka obitelj unaprijed spriječiti da dođe do oboljenja, kako postupati s već bolesnim članom porodice i sl. Teoretsko znanje smo prodiskutirali u malim grupama, izmijenili iskustva: loša odbacivali – dobra prihvaćali. Da bismo neke procese oboljenja i liječenja bolje shvatili, ponekad smo posegnuli i za „rollenspielom“. To nas je ponekad i razveselilo.

Usput smo naučili i raditi u grupama, poštivati mišljenje svakoga člana grupe, uzajamno se poštivati, a prvenstveno cijeniti svoju obitelj i uzajamno se u ljubavi žrtvovati jedan za drugoga. U tome nam je pomogao svojom organizacijom, iskustvom i znanjem gospodin Češljarević. Teško je bilo u početku čekati da se dobije riječ, pa tek onda reći svoje mišljenje ili iskustvo. Temperament našega čovjeka jest drukčiji. Ipak smo puno toga naučili, ostalo je još podosta što bi valjalo upoznati i čuti. Sada smo vidjeli kako se može raditi kad se ima šanse i kad se hoće. To pak ne ovisi samo o volji sudionika ili socijalnog radnika, već najviše o onome koji to materijalno pomaže, a to je Caritas! Stoga se nadamo da će odgovorni i u buduću imati za ovaj rad razumijevanje i investirati u ono što se najviše isplati.

Ponajviše se ovim susretima raduju naša djeca i mladež. Pod nadzorom i vodstvom dviju osoba djeca se igraju, zabavljaju i spremaju za svoju glavnu točku: u subotu navečer „djeca zabavljaju roditelje“. Veselju nikada kraja!

Tko jednom na seminaru sudjeluje, poželji svaki put biti prisutan. Zadovoljni smo postignutim, ali želimo još više: želimo dalje sticati znanje i iskustva i želimo to stečeno drugima prenijeti. Sve radi našega napretka i napretka naših obitelji!

Puntar II

Obiteljski seminari su škola koju se nikakvim novcem ne može platiti. Na njima svi stvarno mnogo nauče.

STUTT GART

„Ne odstojanje, nego blizina i zajedništvo“

3. studenog o.g. prepuna konkatedrala sv. Eberharda, gdje je najbrojnije hrvatsko vjerničko okupljanje u Stuttgartu, imala je sreću u svojoj sredini pozdraviti pomoćnog rottenburškog biskupa Franju Josipa KUHNLE i popularnog referenta za strance u ovoj biskupiji Jürgena ADAMA. Biskup je uz asistenciju domkapitulara Adama, dekana Sommera i hrvatskog dušobrižnika fra Marinka predvodio euharistijsko slavlje.

Biskup Kuhnle se obratio hrvatskoj vjerničkoj zajednici, toplo je pozdravio, zahvalio na pozdravima i prenio najljepše želje mjesnog biskupa Mosera. Pozvao je vjernike da budu jedno srce i jedna duša, da se u Crkvi nitko ne osjeća strancem, jer u Crkvi toga ni nema, i da izgrađuju bratstvo, ne silom, nego snagom Isusova nauka.

Propovijed na hrvatskom jeziku održao je referent za strance Jürgen Adam. Osvrnuo se na evanđeoski odlomak u kojem je govor o Isusovu kontaktu s ljudima i liječenju bolesne žene. Takav kontakt potreban je i nama u Crkvi. Prelat je nastavio: „Međusobni topli ljudski kontakt, to je ono što je potrebno upravo vama, drage hrvatske sestre i braćo, koji živite u jednoj za vas tuđoj zemlji. Kontakt s Bogom i s ljudima za vas je posebno nužan. Nužan vam je radi toga, jer ima još uvijek i previše ljudi koji se prema vama drže na odstojanju samo radi toga što ste stranci – Ausländer. Kontakt vam je potreban jer se mnogo mojih njemačkih sunarodnjaka u odnosu na vas drži devize: ‘Ne doticati – nikakav kontakt’. Tu posebno trebate Crkvu za život. Ali, tko zapravo ne treba Crkvu za život? Svima nam je potrebna.

Manjak kontakta ne postoji samo između stranaca i Nijemaca. Kontakti popuštaju i u obiteljima, među bračnim drugovima, između očeva i majki s jedne i njihove djece s druge strane. Toga ima u hrvatskim obiteljima, toga ima i u njemačkim obiteljima. Ovdje trebamo svi učiti od Isusa Krista, kako postupati jedni s drugima. Onaj isti Isus koji se dao dodirnuti možda nam najprije može pomoći i dokazati da pripadamo zajedno. On nam daje jednu novu riječ: ne odstojanje, nego blizina, simpatija, zajedništvo... Usprkos nekim zlonamjernim klevetama u tisku vaše zemlje, sačuvali ste i ovdje vjernost prema Kristu i njegovoj Crkvi. Za to vam zahvaljujemo s velikim poštovanjem i obećajemo vam: pouzdajte se u nas, mi ćemo vam pomoći gdje god možemo. Budite ponosni da ste Hrvati u ovoj Crkvi biskupije Rottenburg-Stuttgart. Mi smo njemački katolici zahvalni Bogu za vas hrvatske muževe i žene, mladiće i djevojke koji s nama i među nama živite. Zahvalni smo za sve što pridonosi našem crkvenom i društvenom životu... Ne napustimo nikad Krista, Gospodina života. Imajmo povjerenja u njegovu ljubav. Povjerimo njemu sve što nam je drago i sveto – tada neće ništa i nitko imati moći nad nama! Uzdajmo se u zagovor presvete Majke Božje i svih svetih! Ničega se ne bojte, jer Bog je s vama.“

Nakon svete pričesti dječji zbor i orkestar izveli su Verdijevu pjesmu „Nabucco“, a na kraju je vjernička zajednica uputila pozdrav domovini pjevajući „Lijepu našu“.

Poslije euharistijskog slavlja i biskup i referent za strance zadržali su se u razgovoru s mladima i djecom.

M. Vukman

DÜSSELDORF

Olimpijske ekipe na nagradnom izletu u Španjolskoj

U ponedjeljak 7. 10. 85. naše obje olimpijske grupe pošle su na 20-satni put prema jugu, u Španjolsku. S pjesmom i veseljem stigli smo 8. 10. oko podne na obalu Sredozemlja.

Dočekalo nas je toplo vrijeme i bili smo sretni što smo napustili hladni Düsseldorf. Iako umorni od vožnje, nismo se mogli zaustaviti a da odmah ne prošetamo rivom Lloret de mar.

Oduševljeni španjolskom kulturom, morem i toplinom vratili smo se u hotel na počinak.

Vidjeli smo i Barcelonu, taj silni prekrasni grad i veliku luku Sredozemlja. Iz Barcelone smo produžili u znameniti samostan u Montserratu, koji posjećuje dnevno više od 80 luksuznih autobusa iz svih krajeva Evrope.

Kad smo se vratili u Lloret de mar, posjetili smo još neke znamenitosti, a najviše smo iskoristili more i sunčanje na čistoj plaži Costa Brave.

I na kraju, završili smo naš lijepi sedmodnevni boravak u Lloret de Mar sa sv. Misom na hrvatskom koju je predvodio naš župnik fra Nikola. Zajedno s nama sudjelovali su

Da su u bacanju kocke imali malo više sreće, vjeroučenici iz Düsseldorfa su mogli osvojiti i prvo mjesto na olimpijadi. Ovako, s trećim osvojenim mjestom, pošli su „samo“ na izlet u Španjolsku.

Španjolci i Nijemci, a pjesma se čula samo naša, hrvatska.

Vratili smo se u Düsseldorf 14. 10. 85. sa željom da se opet nađemo zajedno na natjecanju u biblijskom znanju u Frankfurtu, a potom opet na nagradno putovanje... Tko zna?

Isplati se učiti Bibliju, ići na biblijsku olimpijadu, izbiti na prvo mjesto, baciti kocku i zauzeti treće mjesto. Za sve to bila je nagrada ovaj nezaboravni izlet u Španjolsku. Svim sudionicima biblijske olimpijade mnogo pozdrava i vidimo se u Frankfurtu 86. Olimpijadi iz Düsseldorfa. *Ivanka Šaravanja*

BAYREUTH

Mir, razumijevanje i prijateljstvo

Zajedničko sv. Misom u župnoj crkvi – Schloßkirche – u Bayreuthu, proslavili smo u listopadu, s malim zakašnjenjem, „dan stranih sugrađana“.

Iskrenu dobrodošlicu stranim sugrađanima i grupi mladih obučenju u različite nošnje iz domovine, uputio je odmah na početku kapelan Lappat, koji je i predvodio ovu sv. Misu.

Propovijed je imao župnik Keiling, koji je, između ostaloga, naglasio vrijednost i bogatstvo čovjeka posebno s obzirom na moć i zapovijed kršćanske ljubavi prema bližnjemu.

Ne oni koji na „veliko zvono“ stavljaju ono što čine i daju, nego oni koji iz osobnog uvjerenja i iskrene ljubavi prema bližnjemu pokazuju razumijevanje i ukazuju pomoć i gostoprimstvo, shvaćaju pravi smisao ljubavi prema bližnjemu.

U obostranoj molitvi vjernika naglašeno je da smo svi djeca zajedničkog Oca, te da smo dužni zajednički moliti za pomoć i milost, da bismo uz dobru volju sve više usavršavali naše međusobne odnose.

Naš socijalni radnik V. Barišić zahvalio je na kraju sv. Mise u ime našega dušobrižnika S.

Pavokovića, kao i u ime svih stranih sugrađana grada Bayreutha, kako župniku tako i kapelanu za trud, razumijevanje i gostoprimstvo koje su pokazali kod ovoga zajedničkog susreta. Nadalje je rekao da smo kao kršćani dužni zajedničkim nastojanjem i obostranom dobrom voljom raditi za mir,

razumijevanje i prijateljstvo između nas i naših susjeda.

S pjesmom „Ima jedna duga cesta...“ razišli smo se i mi stranci i Nijemci s uvjerenjem da nas je ovaj zajednički susret barem donekle zbližio.

Pavo Mikić

Teško je reći tko se mijenja: mladi ili stariji. No, utješno je saznanje da su mladi sve religiozniji.

DORTMUND

Teško je živjeti vjeru u Njemačkoj

U nedjelju 6. listopada 1985. podijelio je misijskim mladima sakrament sv. potvrde, u crkvi Sv. Alberta Velikog u Dortmundu, paderbornski nadbiskup dr. Johannes-Joachim Degenhardt. Mjesnog ordinarija vjernici su dočekali s velikim oduševljenjem pred crkvom. Za vrijeme svečane sv. Mise crkva je bila dupkom puna. Bilo je nazočno preko 700 osoba raspjevanih Bogu na slavu, Crkvi na ponos. Nadbiskup je u pozdravnom govoru rekao da je „ovdje teže živjeti vjeru nego u Hrvatskoj“. U propovijedi je pozvao roditelje i sve prisutne da „nikada ne zaborave molitvu, jer je ona disanje duše i jer se bez nje umire“.

Nadbiskup je krizmao 26 mladih iz ove misije spomenuvši da mu je to prvi put da dijeli sakrament sv. potvrde u jednoj od Hrvatskih katoličkih zajednica.

Misijski VIS „Kristofori“ zanosno je vodio pjesmu, a cijeli ju je puk radosno prihvaćao tako da je Božji hram odzvanjao od pjesme i

Nadbiskup dr. Degenhardt podjeljuje „pečat dara Duha Svetoga“ hrvatskim mladima u Dortmundu. Bio je to za nj prvi „krizmanički“ susret s mladima inozemcima u nadbiskupiji.

molitve. Ovaj će dan ostati dugo u sjećanju svih vjernika.

O posjetu nadbiskupa Degenhardta misiji

Dortmund i o krizmu podrobno su izvijestili, uz slikovne priloge, „Kirchlicher Anzeiger“ i „Der Dom“.

Mladi na turniru u Essenu

I ovogodišnji nogometni turnir u malom nogometu koji je održan u Essenu 20. 11. 1985., a na poziv vlč. Stjepana Penića, pokazao je da i svećenici a i mladi iz njihovih misija ostvaruju riječi koje je izrekao papa Pio XII:

„Cilj je sportskog odgoja da u mladom čovjeku izgradi sportske vrline. To je, među ostalim, ponosno, ali pošteno nastupati, a ne kukavički se povući. Zatim: pokoravati se promišljenim naredbama bez kojih nema nikakve momčadi, biti spreman ostati u sjeni ako je to bolje za momčad, vjerno izvršavati preuzete dužnosti, biti čedan u uspjesima, velikodušan prema pobjeđenima, ravnodušan u porazima, strpljiv i pristojan pred publikom, pravedan, ne prodat za novac.“

Predmet je tih vrline, istina, vanjski i tjelesni rad, ali su one uza sve to odlične kršćanske kreposti.”

Na turnir u malom nogometu odazvalo se 16 ekipa koje su bile podijeljene u tri skupine po starosnoj dobi.

U skupini od 10 – 13 g. natjecali su se mladi iz ovih misija:

1. Bochum
2. Düsseldorf
3. Essen I
4. Essen II
5. Lüdenschheid
6. Mettmann
7. Wuppertal

Od 13 – 16 g. ove ekipe:

1. Bochum
2. Essen
3. Düsseldorf

4. Köln
5. Wuppertal

Od 16 – 19 g. ove ekipe:

1. Düsseldorf
2. Essen
3. Köln
4. Mettmann

Turnir je odigran u Sporthalle, Katzenbruchstr. 7, Essens. Sve sudionike na početku je pozdravio vlč. Stjepan Penić. Nakon otpjevanje „Lijepe naše“, mladi su se razletjeli po prekrasnoj dvorani. Brzina, tehnika, lijepi golovi, fer igra, burno navijanje, sve je to skupa stvorilo pravo raspoloženje u dvorani tako da je vrijeme od 13 – 18 sati bilo vrijeme radosti i prijateljstva.

Proliveni znoj mladi su nogometaši nadoknadili Coca-Colom i sendvičima.

Na kraju smo dobili i pobjednike. U sve tri skupine prvaci su bili mladi iz Düsseldorfa. Radost je zrcalila na licima voditelja mladih iz Düsseldorfa: socijalnog radnika Mile Begonje i svećenika fra Nikole Čuričije koji je tog dana slavio i rođendan. Tri pehara poneoše mladi u Düsseldorf. Ostali su im čestitali, a svi skupa su zaželjeli da se što prije ponovno nađu zajedno. Za buduće turnire dobro bi se bilo sjetiti momčadi mladih kršćana iz Gane koja je prije utakmice s egipatskom reprezentacijom na stadionu molila ovu molitvu: „Gospodine, daj da igram fer. Neka naša igra bude dobra u tvojim očima. Daj da čitav naš život bude fer igra, ugodna tebi i braći ljudima. Molimo tvoju pomoć da igru dobijemo, a osobito te molimo za milost da dobijemo igru života. Amen.“

Jozo Župić

TUTTLINGEN/SPAICHINGEN/

ROTTWEIL

Radost do radosti

Svršetak devetoga mjeseca u našoj misiji bio je ispunjen mnogim aktivnostima i znacima odanosti prema Crkvi.

27. 9. 85. u našem centru u Tuttlingenu vrhbosanski nadbiskup i metropolita dr. Marko Jozinović održao je predavanje o Sv. Braći Cirilu i Metodu povodom Metodove godine. 28. 9. 85. organizirao je vlč. Bosiljko Rajić u Spaichingenu nogometni turnir za mlade iz više misija u biskupiji Rottenburg. U gradskoj dvorani okupilo se 14 ekipa mladih koji su na lijep i sportski način pokazali svoju borbenost u duhu zajedništva. Premda dvorana nije bila najpogodnija za igru, sudionici su turnira bili zadovoljni.

Istoga dana na drugoj strani misije organiziran je susret studenata dopisne teologije s dr. Tomislavom Međugorcem. Predavač je bio vlč. Miroslav Ugljar, a gost u diskusiji i kod zajedničkog stola nadbiskup Jozinović.

Vrhunac radosti bio je 29. 9. 85. u Spaichingenu. Crkva sv. Josipa bila je dupkom puna. Bio je to dan koji je pobudio i ohrabrio mnoge u vjeri, a posebno mlade, jer je to bio njihov dan sv. krizme. Naime 24 krizmanika primila su po rukama sarajevskoga metropolite sakrament Duha Svetoga, 6 prvopričesnika pristupilo je prvi put stolu Gospodnjem, a mala Ana Lasić, kći Slavka i Ive Lasić primila je sakrament svetoga krštenja i ušla u zajednicu Kristove Crkve. Uz

(nastavak na sl. str.)

BOCHUM

Župno vijeće – prijeka potreba misije

Poznato je da statuti njemačkih biskupija ne predviđaju župna vijeća (ŽV) za misije inozemnih katolika. Zato se prigodom izbora ŽV u njemačkim župama izričito i posebno pozivaju inozemni katolici na aktivno sudjelovanje u izborima. Takav poziv uputile su i prilikom zadnjih izbora ŽV sve katoličke biskupije u pokrajini Sjeverne Rajne i Vestfalije i to na maternskim jezicima inozemnih katolika. Taj apel smo mogli čitati i na hrvatskom jeziku. Nije nam poznato u kojoj mjeri su se inozemni katolici i odazvali tom pozivu. Opće je mišljenje da je odaziv vrlo malen.

Bez obzira na to što ŽV nisu predviđena za misije inozemnih katolika, neke misije su samoinicijativno instalirale ŽV ili su organizirale njihov izbor.

Prije tri godine izabrano je – točno prema propisima izbora župnih vijeća u njemačkim župama – ŽV u Hrvatskoj katoličkoj misiji Bochum. Trogodišnji

(nastavak s prednje str.)

nadbiskupa su koncelebrirali vlč. Miroslav Ugljar, Bosiljko Rajić, Ivan Božić, Ivica Komadina i Ivica Borić.

Tisuću vjernika bilo je zadovoljno i ohrabreno u svojoj vjeri i pripadnosti Crkvi.

Svečana sv. Misa „Kapellenkirche“ koju je 19. 10. 85. predvodio mons. Jürgen Adam bila je uvod za radost posvete novih prostorija u Rottweilu.

Lijepa crkva bila je ispunjena vjernicima koji su zahvaljivali Bogu da su se razumijevanje i ljubav prema strancima u ovoj biskupiji našli zajedno. Crkveni zbor iz Balingena uvećao je ovo slavlje. Uz mons. Adama bio je mons. Vidaković, dekan iz Spaichingena Sommer, zamjenik dekana rottweilskog i susjedni svećenici, ukupno 14 koncelebriranih.

Radost je nastavljena u centru gdje su se uz predstavnike Crkve našli predstavnici grada Rottweila: zamjenik Oberbürgermeistara, predstavnici štampe i drugih organizacija. Radosna pjesma na materinskom jeziku odzvanjala je dugo u noć. Ovim putem voditelj misije Ivica Borić zahvaljuje rottenburškoj biskupiji koja je omogućila dolazak svećenika Bosiljka Rajića u misiju i dodijelila nove prostorije u Rottweilu. Hvala zboru iz Balingena, svećenicima i vjernicima sa željom da ljubav i mir budu cilj i put svih zajedno.

Na poseban način zahvaljujemo mons. Jürgen Adamu, referentu za strance u ovoj biskupiji.

Ivica Borić

Našim vjernicima u Bochumu župnik je predstavio nove članove novoga župnog vijeća (na slici)

rad sa ŽV i na kraju izbornog perioda pruža nam mogućnost osvrta na ovaj, nazovimo ga, „eksperimenat“. Rezultati ovog pokusa su pozitivni. Oni su opravdanje i preporuka za izbor ŽV u svakoj našoj misiji.

Premda nije moguće navesti sve ono što bi detaljno prikazalo uspjeh ovog pokušaja, navest ću samo neke činjenice koje mogu pružiti barem skicu vrijednosti ŽV.

Već sami izbor ŽV bio je za mnoge prava novost. Mnogima je to bila prva prigoda demokratskog i neposrednog tajnog biranja. Izbor ŽV otvorio je mnogima horizonte i poglede na Crkvu. Sad su oni vidjeli da su i oni Crkva, a ne samo župnik ili crkveni službenik, kako su to neki shvaćali. Svima je pružena veća šansa identifikacije sa svojom Crkvom, s misijom. Sjednice ŽV pružale su svima forum gdje je svatko mogao slobodno i neusiljeno iznijeti svoje mišljenje, dobronamjernu kritiku, svoje ideje ili ukore. Sjednice su bile javne pa su svi prisutni, ne samo članovi ŽV, mogli doživjeti kako se zajednički traže rješenja pojedinih problema i kako se konkretno preuzimaju obaveze u provođenju mjera koje su od opće koristi za misijsku zajednicu. U ŽV i njegovim djelovanjem pojačano je tvorenje pravo zajedništva u misije, koje se sigurno očituje i prema vani. ŽV se pokazalo i kao škola demokratskog i slobodnog razgovora prožeta duhom odgovornosti za misijsku zajednicu.

U nedjelju 27. listopada održana je u HKM Bochum posebna i izvanredna

proslava koja je priređena iz više povoda: uz završnu proslavu Godine mladih (u crkvi je izveden izvoran prigodni recital uz izvorne pjesme) u zajedništvu s proslavom u Zagrebu, uz proslavu Evropske godine glazbe i Metodove godine, bio je to i trenutak oproštaja od članova Prvog ŽV i predstavljanja članova Novog, Drugog ŽV u HKM Bochum. Od sedamnaest kandidatica i kandidata izabrala je u nedjelju 20. 10. misijska zajednica 10 članova za Novo ŽV, a tu, na toj proslavi župnik ih je predstavio javnosti. Zanimljivo je da su među izabranima i troje mladih, što upravo odgovara i okolnosti ove Godine mladih.

Župnik je srdačno zahvalio članovima Prvog ŽV na dobroj suradnji i uspješnom radu, a članovima Novog ŽV za željom uspješan rad za dobro svih članova misije i za opće dobro.

B. Š.

Hrvatska katolička misija **Spaichingen** preselila se na dva nova mjesta: 7200 **Tuttlingen**, Schaffhauserstr. 13/1, tel.: 074 61/83 98 i 7210 **Rottweil**, Schrambergerstr. 57, za sada bez telefona.

Poštovano uredništvo,

U posljednjem broju „Žive zajednice“ pročitao sam da će se u našim misijama održavati „Dan domovine“. Ideja je izvrsna i siguran sam da će imati veliki uspjeh. Prilažem 50.– DM kao pripomoć za organizaciju proslave toga dana.

Dr. med. Berislav Tomac, Hagen

Franjevački susret u Vierzeheiligen

Za življu zajednicu – franjevačku i katoličku

Po Zapadnoj Evropi rasuti hrvatski franjevci i franjevke odlučili su poslije vrlo lijepe i korisne proslave 800. obljetnice rođenja svoga svetog Utemeljitelja (Königstein 1981.) da će se svake godine sastajati da bi produbili Franjinu poruku i da bi se učvrstili u svom pozivu koji je bitan za njihov osobni religiozni život, ali i vrlo važan za život Crkve i svijeta.

Komemoracija rođenja sv. Franje postala je tako izvorom i uzrokom redovitih godišnjih susreta sinova i kćeri sv. Franje hrvatske narodnosti koji žive i rade u industrijskim zemljama staroga kontinenta. Početni zanos znaju često splasnuti. Međutim, to nije slučaj s ovim susretima koji po ustrajnosti, broju sudionika, stručnim predavanjima, zajedništvu i molitvi tvore jedinstvenu pojavu u velikoj franjevačkoj zajednici Crkve u Hrvata.

Na donekle jubilarnom (petom!) ovogodišnjem susretu u Vierzeheiligen, od 11. do 14. studenoga, sudjelovalo je osamdesetak braće i sestara iz različitih ograna Reda sv. Franje i iz različitih provincija i kongregacija. Okvirnu temu „**Pojedinac i zajednica**” stručno su obradili predavači iz domovine: dr. fra Ivan Dugandžić, župnik u Međugorju i s. Tarzicija Tunjić, sestra Naše Gospe iz Zagreba.

Fra Ivan je govorio svježije i duboko o službi i karizmi (citirao je K. Rahnera koji piše o nužnom unutarcrkvenom antagonizmu i neizbežnom dualizmu između „statičkog” elementa službe i „dinamičkog” elementa karizme!), o jedinstvu u pluralizmu, o aktivizmu i funkcionalizmu, o zajednici vjere i ljubavi (fra Ivanovo izlaganje o ovim dvama podnaslovima donosimo niže u cijelosti), o vjer-

nosti i slobodi, o prvenstvu ljubavi i dr. da bi zaključio: „Zajedništvo u našim redovničkim zajednicama mora služiti rastu ljudske osobe na jednoj i bogaćenju zajedničkog života na drugoj strani. To je moguće samo ako se shvati da zajednica nije data jednom zauvijek, već zadata svim članovima.”

Lijepo predavanje s. Tarzicije odnosilo se uglavnom na pojedinca i zajednicu pod vidom ostvarivanja i promicanja ljudskog dostojanstva. Sestra je rekla da je „pravo dostojanstvo ljudske osobe u odgovoru na Božji poziv”, da je ljudsko dostojanstvo do vrhunca ostvareno u Isusu Kristu i da cijena našega otkupljenja pokazuje vrijednost koju Bog pridaje čovjeku. O redovničkim je zavjetima kazala da promiču ljudsko dostojanstvo. Govoreći o poslušnosti ustvrdila je: „Ljudsko se dostojanstvo ne mjeri po časti, po vlasti, položaju, znanju i umješnosti, već po tome koliko je pojedinac u sebi oblikovao autentičniju sliku Isusa i Boga, po tome koliko je autentičniji čovjek.” Sestra se posebno zadržala na potrebi proročke dimenzije u redovničkim zajednicama.

Poslije svakog predavanja slijedile su žive, zanimljive i vrlo konstruktivne diskusije. Bili su to pravi sestaraski i bratski razgovori. Molitva je bila proživljena i raspejvana, a radost s drugovanja s braćom i sestrama mogla se čitati na svakom licu. Zajedništvo je bilo zbilja na visini, zajedništvo koje usređuje, osvježuje i obogaćuje. I predavači i diskutanti složili su se na kraju da moraju biti zreliji i zdraviji članovi svojih zajednica da bi bili u stanju izgrađivati još življu zajednicu – franjevačku i katoličku.

Prijedlog da se svake godine održavaju regionalni sastanci, a svake druge opć, sudionici su jednoglasno odbili i odlučili da se naredni šesti susret održi od 17. do 20. studenoga 1986. godine u Vierzeheiligen. Temu i predavače pronaći će Franjevački odbor kome je na čelu fra Ignacije Vugdelija i fra Leonardo Oreč.

„Pojedinac i zajednica”

Aktivizam i funkcionalizam

Pretjeranom aktivizmu svećenika i redovnika ide na ruku i današnja civilizacija koja je usmjerena funkcionalno. Ona ne postavlja pitanja biti već funkcije, ne smisla već svrsishodnosti. U takvoj civilizaciji vjera se smatra izrazom određenih čovjekovih potreba, a svećenik stoji u funkciji zadovoljenja tih potreba. Uglavnom se ne pita kakav svećenik mora biti, kakvim nutarnjim životom treba živjeti, već što treba raditi. U njegovu radu mjeri se uspjeh, efekt, pri čemu ostaje veliko pitanje: što je zapravo uspjeh u svećeničkom životu i radu? Je li u tom da mu svi potvrde kako je moderan i suvremen, kako je klasa kao govornik, kako je nenadmašiv organizator i izvrstan graditelj. Sve je to lijepo, ali to nije bit.

Novi Zavjet zapravo nigdje ne govori o uspjehu, već o plodovima, a plod se ne da iznuditi, on mora prirodnom putem narasti i dozreti. Evanđelje nas uči da rast zapravo i ne zavisi o onom tko priprema zemlju i sije, već o onom koji daje da raste. Zato redovnik-svećenik ne smije nikada zaboraviti da je on pozvan od Isusa Krista, da on ne može nikada njega nadomjestiti, već mu samo u vjernosti služiti. Ako toga nema, ne može dugo potrajati ni slijepi aktivizam kojim se čovjek želi dokazivati. Ako se svećenik sroza na razinu funkcionara „koji izvršava određene usluge, time razara i samu funkciju. Jer, funkcija živi od bitka koji ne može biti determiniran funkcijom” (R. Spaeman). Zar je čudo da su mnogi koji su napustili naše zajednice spadali među najaktivnije?

Zajednice vjere i ljubavi

Razne krize kroz koje danas prolaze redovnici i redovnice imaju svoj korijen, ali i kulminaciju, u krizi osobne vjere u Isusa Krista. Ne radi se tu o gubitku vjere ili formalnom otpadu od nje. To je zapravo velika rijetkost. Ali se radi o nečem puno opasnijem, zato što je to tako često. To je već davno Bernanos ovako opisao: „Vjera se ne gubi, ona samo prestaje oblikovati život”. To je najgore stanje u koje u svojoj redovničkoj zajednici može doći jedan redovnik ili redovnica: da vjera više nije čvrsti temelj

(nastavak na sl. str.)

Ili u pastvi, ili u sjemeništu, ili u staračkom domu, ili u bolnici, naše sestre u Njemačkoj znaju dobro da je to uvijek služenje Kristu i bratu čovjeku

života i da ona više ne daje motive za djelovanje. A mora se priznati da mnoge redovničke zajednice više sliče na pustinje nego na oaze vjere.

Čovjek koji ne može na svojoj vjeri graditi strpljivost u radu i pouzdanje u Boga, mora srljati u aktivizam. Mnogi kao da žele ostaviti što jači dojam prezaposlenih i još više za sudbinu Crkve preza-mišljenih ljudi, kao da sve zavisi o njima. Kolika razlika između takvih i apostola Pavla koji je imao itekako razloga da bude zamišljen zbog svoje zajednice u Korintu, a ipak im piše pun smirenog pouzdanja: „Nismo gospodari vaše vjere, već poslužitelji vaše radosti” (2 Kor 1,24).

Svećenik (i redovnik) danas je preza-poslen, i to se ne da često izbjeći. Ipak, on ne smije dopustiti da posao njim dirigira. On mora ostati gospodar posla. On ne smije izgubiti duhovnu supstanciju o kojoj zavisi ne samo plod njegova posla već i njegov osobni život. To je važnije od svih uspjeha. Zato s pravom veli Hans Schaller: „Iznad sveg svećeničkog rada stoji umirujuće i utješno obećanje, ono tajnog ploda. Možda se ono što je vidljivo od našeg rada jedva da obuhvatiti statistikama, ipak to je tu. Jer, Bog kome u tom služimo, ima sigurno puno imena, npr. ljubav, izvor, vatra, svjetlo. Samo jedno – prema riječi Martina Bubera – nije njegovo ime: uspjeh. Zato ni našem poslu nije obećan uspjeh koji se da izmjeriti već plod koji ostaje”.

Kraljevstvo se Božje ne da iznuditi, nje-mu se može samo ponizno služiti. I kad učinimo sve, opet sebe treba smatrati beskorisnim slugama (Lk 17,10). Isti pisac preporuča stoga prezaposlenim svećenima i redovnicima ovaj kriterij života i rada: „Naš posao se mora dokazati u mjeri i rastu nutarnje radosti. Ta radost je prema Pavlu plod djelovanja i pokazatelj da nas vodi Duh Sveti... To je mjera da li dragovoljno i prema našim mogućnostima činimo ono što Bog hoće” (H. Schaller).

U životu mnogih svećenika i redovnika postoji rascjep između njihova osobnog duhovnog života i njihova rada. Neki uopće nemaju vremena za osobnu molitvu, a neki ga doduše imaju, ali ta molitva je takva da ne daje ton njihovu radu. Pitanje je onda, koliko taj rad može biti plodan za ostvarivanje kraljevstva Božjeg.

Jedna od velikih opasnosti koja se uvlači u naš život i djelovanje jest svrhovitost: pita se za svrhovitost, a ne za smisao. Ljudi se često mjere po onom što su učinili, a ne iz kojih su pobuda i u kojem duhu to učinili. Da bi naš život i naše djelovanje imalo ne samo svrhu već i smisao, moramo imati vremena kad nećemo ništa raditi, vremena kad nismo nikom na raspolaganju već sami sebi i Bogu. Jer, mi duhovno ne živimo od onog što ima svoju svrhu, već baš od onog nesvrhovitog: od vremena sabranosti, molitve i meditacije.

I. Dugandžić

„Iznad sveg svećeničkog rada stoji umirujuće obećanje, ono tajnog ploda”, reče fra Ivan Dugandžić (prvi s lijeva)

Uz pisanje „YU-novosti”

Zlobno etiketiranje i podvaljivanje

Prije dvanaestak godina napisao je beogradski časopis „YU-novosti”, prvenstveno namijenjen čitateljima na privremenom radu u inozemstvu, i ovaj „biser”: „... Ovaj čovjek koji sva svoja pisma završava **pozdravom 'Bog', što je u stvari ustaški pozdrav** (potcrtao I.V.), preneo je sav svoj imetak u zemlju...” Nismo čuli da su „YU-novosti” ikada demantirale tu suludu tvrdnju svoga novinara Miloševića.

Nedavno se isti časopis (br. 455 od 17. 10. 1985.) oglasio „novim biserom”. Izvjesna **Danica Nogo** piše na šestoj i sedmoj stranici spomenutog broja o „Evanđelju u službi mračnih sila”. To je kao nadnaslov. U glavnom naslovu „O kakvom ‚patriotizmu’ zvone velečasni”, drugarica Nogo je konkretna. Neviđenim bijesom napada ona „Živu zajednicu” (povod joj je br. 8-9 od ove godine) tvrdeći „da se oglasila mračnim idejama ustaške emigracije”, dok fra Šimuna Šitu Ćorića naziva, zbog njegove pjesme „Croatia” objavljene u navedenom broju „Ž.z.”, ni manje ni više nego „zloduhom pod mantijom”. Nogin je članak, ilustriran slikom fra Š. Ćorića i glavom „Žive zajednice”, prepun bezočnih etiketiranja, mračnih podvaljivanja i gadnih neistina. Pitamo se: što joj je to trebalo? Ona vjerojatno zna da Hrvatske katoličke misije u Njemačkoj, a i drugdje, nastoje pomoći svakome čovjeku bez obzira na njegovu vjersku pripadnost, narodnost i boju kože, a ipak piše drukčije. Ona vjerojatno zna da se hrvatske katoličke misije u inozemstvu vode Duhom Isusovim, Duhom ljubavi, i da njihovo glasilo „Živa zajednica” s tog puta nikada ne odstupa, jer ne može i ne smije otstupiti, a ona o „aveti naše krvave prošlosti”. Smiješno i neodgovorno, kad ne bi bilo žalosno. Donosimo stoga radi objektivne informacije samo glavni (prvi) dio Daničina teksta koji se odnosi na „Živu zajednicu” i na fra Šitu Ćorića te fra Šitin odgovor na „pisanje” u „YU-novostima”. Drugarica Nogo izgleda ne zna da „Živu zajednicu” uređuju ljudi koji s politikom nemaju nekakve veze i da su jugoslavenski građani te da je Š. Ćorić svoju „Croatiju” sastavio i pjevao puno prije nego se dogodila „suluda avantura

19-storice ustaških terorista" te da je i on jugoslavenski građanin. Drugarica Danica puno toga, uza svi svoju „obavještenost", ne zna i u tom neznanju ono bitno joj je skroz tuđe. Njoj je do politike (pitamo se samo: koje i čije!?), nama pak ne.

Danica Nogo, razmišlja u spomenutom članku ovako:

„Živa zajednica", list verskih katoličkih misija u SR Nemačkoj, koji izlazi u Frankfurtu, nedavno se oglašila sa mračnim idejama ustaške emigracije. To, uostalom i nije prvi put da u jednom verskom časopisu, pored Evanđelja, odzvanjaju povampirene aveti naše krvave prošlosti, koje bi, da točak istorije vrte nazad, ovu zemlju ponovo istopile krvlju. Međutim, zloduh pod mantijom, izvesni fra Šimun Čorić, sveštenik iz Berna, i njegova pesma „Croatia", povod su da nešto više prozorimo o aktivnosti verskih zajednica, posebno Katoličke crkve, među našim građanima na privremenom radu, koja često nema ničeg zajedničkog ni sa verom ni sa religijom.

Takva je, zapravo, najnovija provokacija „Žive zajednice" koja kroz pomenutu pesmu, objavljenu u broju 8-9 septembra meseca, propagira mračne parole neprijateljske emigracije, doduše u obliku zavijene, ali sasvim jasne i prepoznatljive. Tako satkana od aluzija i simbola, poput onih Velebita vila i Raduša (planina u Bosni na kojoj je svojevremeno skončana suluda avantura 19-storice ustaških terorista), zapevka fra Čorića je zvonjava za onim zloslutnim vremenima, uz odavno poznatu tezu ustaške emigracije – „zarobljena Hrvatska". Jer, kaže ovaj velečasni: „Tako slobode nema, o njoj sanja, o njoj pjeva. Tko dom svoj žudi, on sam sprema".

Ne treba, naravno, pogađati čiji to i kakav patriotizam pod okriljem crkve propoveda „Živa zajednica" među našim radnicima u inostranstvu, zloupotrebljavajući njihova verska osećanja. Naime, šurovanje sa ekstremistima sastavni je deo antijugoslovenske aktivnosti jednog dela klera, koji, čini se u neprijateljskoj emigraciji vidi saveznika, sopstvenu političku rezervu...

A, evo i odgovora fra Šimuna Šite Čorića, hrvatskog misionara u Bernu (Švicarska):

Žandar i ja

Upravo sam se vratio iz Zagreba kad me nazva netko od prijatelja i upozori me da su me „gadno napale" beogradske „Yu-novosti" (17. 10. 85.). Znam za dosta listova na srpskom jeziku, počeo su mi u rukama „NIN" i za ova vremena hrabra Krnjevićeva „Književnost", ali za te rečene novine nisam bio još čuo. Pomislih da se radi o zabuni, ali ne bijaše tako.

Zato prihvaćam ponudu „Žive Zajednice", a i sam se želim kratko osvrnuti na ono što se na mene odnosi.

Člankopisac imenom Danica Nogo, sva izvan sebe, telali još predratnim boljše-vičkim rječnikom i neskrivenom pakošću me zaželi ocrniti. A ljudi koji me poznaju primijetiti će da je od svega u tom članku jedino ispravno napisala moje ime. Začudio sam se kad sam vidio da mi je i fotografija prava. Tako je ta rečena Danica rekla više o sebi nego o meni. Njezina je jedina prednost ako redakcija „Yu-novosti" ne bude pošivala osnovni zahtjev Zakona o tisku, pa ne objavi ovaj moj osvrt. U tom slučaju taj list će pred svojim čitateljima nasilno zatvoriti usta napadnutom i pokazati za kakvu se pravdu i slobodu zauzima. Bude li tako, poželjet će čovjek da ga oslobode od takve slobode.

„Analizirajući" moju pjesmu „Croatia", spomenuta iznosi pred čitatelje dva retka(!) te pjesme, i da što poštenije predstavi taj „reprezentativni uzorak", prvi redak krivotvori, a drugi tako sasječe, da mu je teško pogoditi smisao. Tako veliko nasilje, na dva nezaštićena retčića! Ipak je branim, ženska je, možda, neuka, a za slab odgoj treba kriviti odgojitelje, a ne nju. Međutim, pada mi na um, da bi takve „novinarke", ako već ne nauče pisati, trebale barem naučiti točno prepisivati.

Meni su, na žalost opću, poznate mnoge zabrane (u jednoj pjesmi rekoh da sam i protiv raja sa zabranjenim voćem), ali mi nije znano da postoji službeni popis naših planina čija bi imena bilo zabranjeno spominjati. Bilo bi to nefair i prema ljudima, a kamoli prema planinama! Još kao amaterska grupa povjesničara u klasičnoj smo u Dubrovniku doznawali, kako se već od 5. stoljeća, primjerice, RADUŠA spominje kao međa i granični znak crkvenih i staronrodnih pokrajina. Radušom su se kleli i

Fra Šimun Šito Čorić, hrvatski misionar u Bernu

naši „kristjani bosanski". I „prid Bogom i prid kraljem" (nadam se da ih zbog toga „Yu-novosti" neće napasti i ubrojiti u državne neprijatelje, kad su već „bili" crkveni).

Osim toga, ako Danica prisvaja sebi pravo da vjeruje u „zloduha ispod mantije", zašto meni uskraćuje da vjerujem u dobru Vilu Velebita, koja se tamo naselila još prije 13 stoljeća?!

Sasvim je razumljivo da se svakome ne moraju svidjeti moje pjesme s koncerta, ploča i vrpca. Ne inzistiram na svojoj savršenosti. I ukusi su različiti, a pravo da vam kažem, ja se i ne želim svakome svidjeti. Ali vas ipak pitam, može li jedan Hrvat u iseljeništvu, kad ga „mjero-davni" u nečemu loše ocijene, biti išta drugo osim „ustaške emigracije"? Čini se da mogu očekivati, ako u ovim inozemstvima negdje parkiram auto na „nedozvoljenom mjestu", da me odmah netko sličan Danici imenuje ustašom. Poslije toga mi, valjda misle, ne ostaje ništa drugo nego da i na duge staze putujem pješke.

Danici ustaški zvuči i moj polustih „Tko dom svoj žudi on sam sprema svoj put k njem". Možda razumijem da je njoj svejedno što se događa s hrvatskim narodom i što je on najiselnjeniji u Europi (da druge nevolje i ne spominjem), ali je zabrinjavajuće da bi ona htjela u drugima gulagski ugušiti svaku želju i svaku pjesmu koja tom narodu priželjkuje drukčije, sretnije dane. I molim, dozvolite mi da ostanem kod svog pojma sreće!

Svoje glazbeno-poetske kreacije kušam oblikovati ozbiljno (i one šaljive) i umjetnički, pa stoga u slobodnom i kulturnom ozračju taj se posao ocjenjuje jedino kao uspjeta ili neuspjeta glazbeno-poetska kreacija. Naravno, ako ne-

kakav žandar u duhu „kulturne revolucije” počne „informativno-politički” meni tumačiti moje tekstove, onda unaprijed znamo rezultat tih brkatih vremena i vidimo koje su ure!

Poslije javnog paljenja te moje pjesme i moga „poja u aluzijama”, očekivati je da će sad doći na red i koja moja knjiga. Danica sigurno nije čula za staru mudrost koja veli, da tamo gdje se pali pisana riječ, miriše i ljudsko meso.

A što se slobode tiče, netko pjeva (čini mi se da sam ja), da sloboda postoji samo dotle dok se za nju borimo. Vazda sam mislio da u Crkvi, u svakoj obitelji, u svakoj radnoj zajednici, u svakom listu, u narodu i **posebno** u državi, treba biti više slobode nego što je ima. PUNO više! Valjda je zato Marx i govorio da će biti najbolje kad država odumre!

Drugarice Danice, neka ostane među nama, ali osramotili ste se. Vidim da ne čitate Tanje Torbarina, ili je čitate pa od nje ništa ne naučite. Ljudi koji me poznaju i godinama slušaju moje pjesme (a tisuće ih je, misli se ljudi), lako primijete da ste mrvicu previše krivo to o meni naškrabali. Ako želite „uspjeti” u takvom Vašem radu, preporučam da u budućim direktnim podvalama ne idete oštrom varijantom, pa da se makar slaboumnima pričinu istinitim.

Ako ste Vi već toliko nenaviknuti na osnovna pravila finog vladanja i novinarske etike, čudim se da nije redakcija „Yunovosti”, s obzirom na teške optužbe u članku, spriječila ugrožavanje moga osobnog ugleda, a i svoga lista.

Strašiv nisam, a sve nešto mislim da bi bilo podobno (moderno-politički) početi se boriti onih koji malo znaju, a puno mogu. Hvala Bogu da je sve manje takvih među trudbenicima pisane riječi.

Ja osobno novinare, a posebno novinarku, pa i Danicu, poštujem i volim. Poslije ovoga njezina članka ne ostaje mi, kao kršćaninu, ništa drugo nego da je – volim!

Čitatelje „Žive Zajednice” i „Yunovosti”, te slušatelje svojih pjesama, prijateljski pozdravljam.

I radi razjašnjenja pripominjem, da ovo ovdje nije toliko moj odgovor Danici (ne vidim u njoj svog suparnika), već kratko razmišljanje o mentalitetu koji iz nje govori.

Šito S. Čorić

20. obljetnica misije u Frankfurtu

„Ne daj da izgine baština Tvoja!”

Misijsko osoblje sa svojim suradnicima u Frankfurtu, prvenstveno sa župnim vijećem, razrađivalo je u desetak sjedničkih navrata misni i akademski program proslave dvadesete obljetnice svoje misije. Svaki je put zaključna riječ bila po prilici ovakva: „Sve mora biti dostojanstveno, duboko vjernički i sve to, uzevši u obzir vrijeme s kojim će se raspolagati, ne smije dugo trajati”. Ali, što se može kad vrijeme ide brže nego naše „hrvatsko-katoličke ure”.

Nije ovo slavlje obljetnice trajalo predugo. Ne! Ali da je sve moralo i moglo biti kraće, u to nema sumnje. Ipak, sabrati i obnoviti misijsku povijest, povijest dvadesetogodišnju s prizvucima budućnosti, nije bilo moguće u samo nekoliko sati. U Frankfurtu je to 1. prosinca 1985. godine uspješno učinjeno.

„Mirotvorci” u gradu sukoba

Na frankfurtskom velesajmu, točnije u njegovoj Kongresnoj dvorani, održala se 1. prosinca o. g. najprije pontifikalna sv. Misa koju je predvodio splitski nadbiskup dr. Frane Franić zajedno s dvadesetak svećenika. Oko tri tisuće vjernika ispunilo je, još prije početka Mise, prostranu dvoranu. Misa pobožna i veličanstvena. Pjevanje u režiji prof. Mate Leščana i komornog pjevača Tomislava Neralića zadivljujuće lijepo. Nad-

biskupova propovijed suvremena, ponekad pomalo i preteška za naše slušateljstvo koje nije najbolje upoznato s problematikom s kojom se sučeljuje domovinska Crkva. Na pričesti puno ljudi, a na kraju svježije poruke predstavnika karitasa gospodina Wernera Osypke i gospodina Ernesta Gerhardta. Ovaj posljednji, inače jedan od vodećih ljudi u frankfurtskoj općini, reče: „Hrvatska katolička zajednica u Frankfurtu je nositelj mira u ovom gradu. Mnogi o miru govore i demonstriraju, a ova ga misija izgrađuje i živi.” Za nemirni grad gotovo laskava tvrdnja.

„Ova je misija biser”

Svečana je akademija otvorena pjevanjem hrvatske i njemačke himne. Dvorana i opet prepuna. Velesajamski susret u istoj „Kongresshalle”! Najprije je govorio voditelj misije fra Rafael Begić. Govorio je sadržajno i povijesno. Ljudi su upijali svaku riječ, iako je govorio i njemački. Zatim je riječ uzeo Herbert Leuninger, referent biskupije za katolike drugoga materinskog jezika. On doslovce, ne krijući radosti zbog ove obljetnice, reče: „Hrvatske katoličke misije Frankfurt je u biskupiji Limburg pravi biser (Perle)”. Gradski dekan Greef zaželje da se vjernici hrvatskog jezika još češće sastaju s nje-

Svečana akademija u povodu 20. obljetnice misije bila je u Frankfurtu otvorena pjevanjem i sviranjem hrvatske i njemačke himne. Na slici: trenutak prije otvorenja.

Okupljenom mnoštvu od preko tri tisuće vjernika reče Herbert Leuninger, referent za inozemne katolike u biskupiji: „Hrvatske su misije divni poklisari svoje domovinske Crkve”.

mačkim katolicima u metropoli na Majni. Delegat sarajevskog provincijala, za ovu prigodu dakako, fra Ivo Božić, spomenu da su na početku u ovoj misiji djelovali bosanski franjevci, koje su naslijedili članovi provincije Presvetog Otkupitelja, po želji Biskupske konferencije u Zagrebu. On je vrlo srdačno čestitao splitskim fratrima na njihovu poslu, fratrima koji su se prije 250 godina otcijepili od svoje matične provincije „Bosne srebrenе”. Govorio je i prvi službeni misionar, a on je u Frankfurt došao prije dvadeset godina, fra Bernardo Dukić, današnji nadđušobrižnik. On je na lijep način obnovio uspomene i sjećanja vezana uz život hrvatskih katolika u ovom njemačkom prometnom i bankarskom središtu. Provincijal fra Šimun Šipić je rekao da provinciji, kojoj je on sada na čelu, „frankfurtska misija leži na srcu”. U svojoj pozdravnoj riječi nadbiskup je Franić zamolio nazočne vjernike da sačuvaju, i u tuđini, svoju kršćansku i narodnu baštinu. A pod motom „Ne daj da izgine baština Tvoja” i odvijala se ova proslava.

Potom je katedralni zbor pod ravnanjem domkapelmeistara Hartmana otpjevao četiri pjesme velikih evropskih glazbenih umjetnika. Kako li oni samo znaju pjevati, razmišljao je velik dio našeg slušateljstva. Papinu riječ: „Podjeljujem svoj posebni apostolski blagoslov misiji Frankfurt kao zalog sretnog i uspješnog rada u budućnosti, na čast Bogu, na ponos Crkvi i na

dobrobit hrvatskog naroda” sudionici su pozdravili velikim pljeskom. A, bilo je i suza, suza radosnica.

U slijedećim točkama oglasila se pjesma, pjesma dopadljiva i poručna, pjesma frankfurtskog dječjeg i mješovitog zbora pod ravnanjem prof. Leščana, pjesma proslavljenog basa zagrebačke i berlinske opere gospodina Tomislava Neralića i pjesma zbora iz susjedne misije Offenbach, pod ravnanjem s. Mercedes Domić. Lijepe pjesme. I zanimljivo: našem svijetu nijedan pro-

gram nije dug. Očito da je umjetnički „neživljen”.

Folkloru nije bilo mnogo, ali je zato bio fantastičan u svim svojim plesovima. Najprije je „Croatia-ensemble” (a ona ove godine slavi petnaestu obljetnicu svoga postojanja), pod vodstvom dr. Josipa Lucića, odigrala završno kolo iz „Ere s onog svijeta”, u koreografiji Hrvatskog kazališta u Zagrebu. Divota! „Pozdrav domovini” koji je uslijedio poslije „Ere”, a koji su izveli folklorši iz misije Wuppertal, pod vodstvom popularnoga Pište Babilja, bio je na svoj način divan kao i „Ero”. Na pozornici razvijeni hrvatski grb, u izvedbi wuppertalskih „Zagrepčana”, podigao je naše mnoštvo sa sjedalica i izazvao ovacije koje se rijetko vide i čuju. Kako li naš svijet samo voli hrvatski grb, baštinu svoju?

Pjesme i plesovi iz Slavonije, također u izvedbi misijske folklorne grupe „Croatia-ensemble” nisu zaostajale za spomenutim izvršnim folklornim točkama. U međutočki, koja se neposredno navela na „Slavoniju”, propjevali su svi sadašnji i dosadašnji misionari u Frankfurtu, nazočni na priredbi. Svima je „Croatia-ensemble” darovala po krasni buket cvijeća. Bože, što naš narod voli folklor, posebno svježi i neotrcani!

U posljednjoj folklornoj točki otplesala je „Croatia-ensemble junior”, pod ravnanjem Dražene Brešić, „Splitske ple-

(nastavak na sl. str.)

Hrvatski grb spada u starodrevnu baštinu hrvatskog naroda. Na slici: folklorši „Zagreba” nakon plesnog „tkanja” znaka narodne pripadnosti.

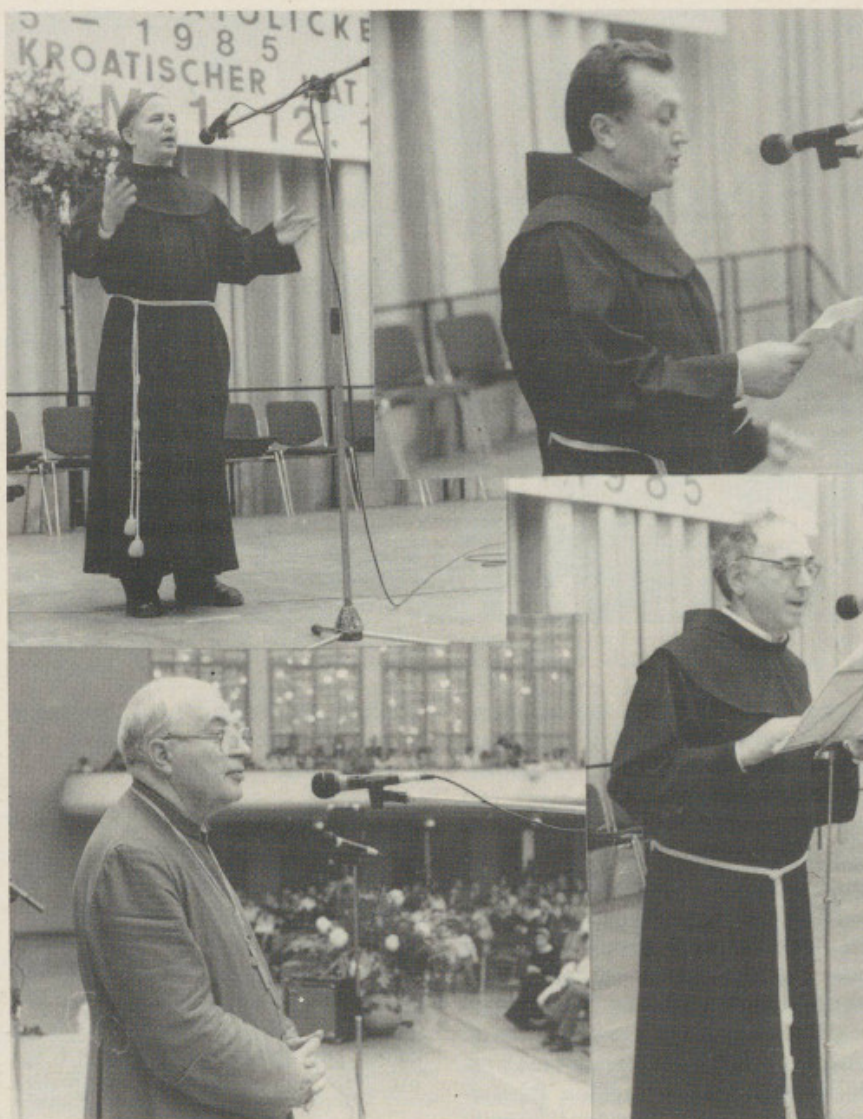
sove". Jako lijepo. Bilo je upadno da temperamenti „Splićani” nisu tako živi ni bučni kao „Slavonci”. Ali, „Split” ima što nitko nema: dugu tradiciju i Jadran, svoju vezu s vrhunskom kulturom Zapada. Vidjelo se to i ovoga puta.

Na kraju je otpjevana misijska himna koju je ovoga ljeta napisala sestra Anka Petričević, a nedavno uglazbio prof. Leščan. Izvrsna stvar. Vjerujemo da će za njom posegnuti i druge naše misije. Isplatio bi se. Zato joj tekst i donosimo u cijelosti uz ovaj izvještaj.

„Zidne novine” i pismene čestitke

U predvorju kongresne dvorane bili su postavljeni panoi s kojih se mogla očitati sva djelatnost misije Frankfurt u proteklih dvadeset godina. Ona vidljiva djelatnost, naravno. I vjenčanja, i krštenja, i prve pričesti, i krizme, i olimpijade, i Majčin dan, i hodočašća, i božićna proslava, i Nikolinje i toliko toga bilo je, zahvaljujući Ljubici Markovici i Ivi Hladeku, minuciozno zabilježeno na raznobojnim plakatima. Narod je masovno čitao te žive i brojnim slikama ilustrirane „zidne novine”.

Osim Ivana Pavla II obljetnice frankfurtske misije su sjetili brojni crkveni i neckrveni misijski prijatelji: župnici, sestre (netko za njih s pravom reče da su „blagoslov naših misija”), laici, svećenici: Dominik Radić i Milan Lapić (bivši misionari), nuncij Uhač iz Bonna, zadarski nadbiskup M. Oblak, mnogobrojni franjevci iz splitske provincije, Kršćanska sardašnjost, trećoredski i hercegovački provincijal, prelat Adam iz Rottenburga, sestre iz Splita i Mainza, Glonna i Knina, misionari i socijalni radnici u Njemačkoj i mnogi, mnogi drugi. Čestitku je uputio i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mons. Vladimir Stanković. Sve su čestitke bili i pročitane, a iz Ravnateljve donosimo, za naše čitatelje, završne retke: „Iako bismo misiji u Frankfurtu poželjeli da s ovom značajnom obljetnicom sretno završi svoj vijek i da se ukine, ako se svi njezini vjernici sretno vrate u domovinu, ipak je ta želja daleko od stvarnosti, pa zato misiji, svećenicima, časnim sestrama, pastoralnim suradnicima, socijalnim radnicima i odgojiteljicama želimo da s Božjim blagoslovom i pod zaštitom Presvete Bogorodice uspješno vode naše vjernike da budu više ljudi, više katolici i više Hrvati.”

Iako su se pozdravni nagovori odužili, svijet ih je rado slušao. Na slici: dio govornika. Gore lijevo: fra Ivo Božić, delegat sarajevskog provincijala, p. Bernardo Dukić (desno), nadbiskup dr. Frane Franić (dolje, lijevo) i fra Rafael Begić, voditelj misije.

Kroz program je vodila Nadica Markovica i fra Ignacije Vugdelija.

Teško je, u kratkom izvještaju, sve aktivne sudionike iti spomenuti. Fra Stjepana Grgata, misionara u Berlinu, naš frankfurtski svijet, radi njegova glazbenog priloga na obljetnici, neće nikada zaboraviti. A došao je i s velikom grupom mladih iz nekadašnjeg glavnog grada njemačkog naroda. I gospodin Stjepan Žigrić iz Wiesbadena zaslužuje veliko priznanje za umjetničko-pjevni dio u programu obljetničkog slavlja.

„Infrastruktura” ja djelovala besprije-korno. Članovi župnog vijeća na čelu s gospodinom Ivicom Školnikom i Ma-

rinkom Hrkaćem, kuharica s. Mira sa svojim susestrama i našim gospođama i „čuvari reda” (a to su u Frankfurtu obično naši kršni, ponosni i čestiti muševci iz Rame i Ščita) obavili su svoj posao na najbolji način.

Misija je svoju obljetnicu proslavila lijepo, bez gužve, umjetnički i vjernički. Sada predstoji uhodani tihi pastoralni posao koji će kao i dosada biti u znaku duboke vjere u Isusa i Oca njegova i posvemašnjeg žrtvovanja za brata čovjeka. A ovaj je misiji, kao i svakoj našoj drugoj, svaki čovjek brat. Ne čelu s hrvatskim katolikom, naravno!

Ignacije Vugdelija

Hrvatska katolička misija Giessen preselila je u nove prostorije. Nova adresa glasi: Asterweg 10, 6300 Giessen, tel. 0641/38060.

Himna frankfurtske misije

Tekst: S. Marija od Presv. Srca
Napjev: Prof. Mato Lešćan

Ovdje smo, Bože

Ovdje smo, Bože, po promislu
Tvome,
Pod tuđim nebom, al sred Srca Tvoga;
Jeziku vjerni i narodu svome,
Čuvajuć dio i ognjišta svoga.

**Pripjev: Hrvata Bože, Ti nam budi spas!
Baština mi smo Tvoja – čuvaj nas!**

Misija ova, što s ljubavlju nasta,
S domaćom našom i vječnom nas
spaja,
I nad njom ko da Tvoj blagoslov zasta,
Zato sred kušnja nikada ne zdvaja.

Pastiri naši, puni Tvoga Duha,
Brižno nas štite i nad nama bdiju,
Dajuć nam milost – božanskoga
Kruha;
Ognjišta naša i ovdje nas griju!

Misija naša neka svima bude
Svjetlo sred noći, il ko grad na gori,
Na Stijeni čvrsta – bilo što se zbude,
I vječnoj, ljepšoj nadajuć se Zori.
Hvala Ti, Oče, milostivi Bože,
Za Tvoju ljubav – za sve dare Tvoje,
Uz Tebe zlo nas zadesit ne može,
Jer sve Ti dane predajemo svoje.

Neka nam duša bude zdrava, čista,
Ko izvor bistri što žeđ mnogu gasi,
Za svoga živi i umire Krista;
KRST i SLOBODA nek nam život
krasi!

Čuvaj nas, brani na našem hodu,
I vjere svete sačuvaj nam plamen,
Umnoži narod – ko zvijezde na
svodu...
Jer gdje smo – tu je i hrvatski kamen!

Gradski dekan Klaus Greef

Provincijal splitskih franjevaca fra Šimun dr. Šipić

† **Mate Čutura**
socijalni radnik

U srijedu 27. studenoga 1985. umro je, nakon kratke i teške bolesti – izljev krvi u mozak, u 44. godini života, okrijepljen svetim otajstvima umirućih, dugodišnji socijalni radnik pri Hrvatskoj kat. misiji Stuttgart, **Mate Čutura**. Pokopan je na Glavnom groblju u Stuttgartu (Bad Cannstatt) u petak 29. studenoga. Iako je to bio radni dan te premda je vrijeme bilo više nego loše (snijeg i poledica!), našlo se na ispraćaju njegovih posmrtnih ostataka oko 1000 naših i njemačkih vjernika da bi se pomolili za pokojnika i da bi svojom nazočnošću iskazali poštovanje i zahvalnost čovjeku koji im je u nebrojenim slučajevima bio izvrstan savjetnik i stvarni pomoćnik. Pogrebne obrede vodio je, u prisutnosti dvadesetak svećenika i velikog broja naših socijalnih radnika, fra Ignacije Vugdelija, bivši stuttgartski misionar. On je održao i kratku homiliju prožetu vjerom u uskrsnuće. U ime Hrvatske kat. misije Stuttgart oproštajno je slovo izrekao misionar fra

Ante Bilić. Govorio je i nadužobrižnik p. Bernardo Dukić, zatim fra Rafael Begić, voditelj misije u Frankfurtu, gospođa Slavica Tuškan, referentica za radnike iz Jugoslavije pri Centralnom karitasu u Freiburgu, Werner Isenmann, referent za inozemne socijalne radnike pri biskupijskom karitasu u biskupiji Rottenburg/Stuttgart, Vinko Stjepandić, socijalni radnik u Reutlingenu i Zdenko Artuković, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice u Stuttgartu.

Svi su govornici posebno naglasili kako je pok. Mate bio izvrstan čovjek, osvjeđeni i praktični katolik, neumorni i savjesni radnik i vrlo rodoljub širokog srca. Svi su spomenuli da njegova iznenadna i rana smrt predstavlja veliki i nenadoknadivi gubitak za naše ljude i za iseljenu hrvatsku Crkvu u Njemačkoj. Poslije obrednih molitava pokojnikovo je tijelo položeno u mjesno groblje uz zvukove „Lijepe naše”. Prijatelji pokojnikove obitelji su obećali da će na Matin grobni humak u skoro vrijeme dovesti zemlju iz njegove kršne Hercegovine.

Mate Čutura je rođen u Rastovači kraj Posušja (Hercegovina) 21. 9. 1941. godine. Maturirao je na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Od 1969. godine radio je kao socijalni radnik u misiji

Stuttgart. Za svoj predani rad nedavno je primio veliko odlikovanje biskupije Rottenburg/Stuttgart – „Medalju sv. Martina”. O tom je „Živa zajednica” pisala u svom posljednjem broju. Bio je oženjen i otac dvoje djece.

Njegovoj supruzi Anici i kćerkama Zrinki i Martini te ostaloj mnogobrojnoj rodbini i prijateljima izražavamo i na ovaj način svoju vjerničku sućut uz starokršćansku riječ: „Mate, lagana Ti zemlja budi, dok Te Vječni ne probudi!” Počivaj u miru Božjem! *Iv.*

Vjera u vječni život

Otkada ljudi postoje postoji i vjera u život poslije smrti. Predodžba o tom bila je vrlo često naivna i slikovita. Ali to nije bitno. Možda se u toj predodžbi krije strah pred nestajanjem i možda je prekgrobni život, misle neki, samo iluzija o vječnom životu. ali, vjerojatno je sve drukčije. Vjerujem da se u vjeri u život vječni nalazi predosjećaj velike stvarnosti. Ne iluzija, nego osjećaj stvarnosti. Budući da vjerujem u Isusa Krista, posjedujem nešto više od samog predosjećaja. Vjera mi daje sigurnost. Kristovo uskrsnuće za mene je obećanje. Ako je Isus uskrsnuo – a ja u to vjerujem – tada postoji vječni život i za mene. J. Laube

Socijalni savjetnik...

Razmišljanje i poziv izliječenog alkoholičara

Bože dragi, što si nas stvorio
pa nas ovom jadom dozvolio?

Patimo se od svakakve muke,
žuljevite svi nosimo ruke.

Dao si nam zdravlje i veselje,
ispunijo svake razne želje.

Zahvalni smo, milostivi Bože,
što svak za se zaraditi može.

Dao si nam pamet i razume
al ih mnogi koristit ne ume.

Postali smo zadovoljni svega,
opet narod nešto bi boljega.

Sjetimo se što je nekad bilo
kad se manje i jelo i pilo.

A svak biše zadovoljna srca,
veselija i žena i dica.

A vidimo što se sada radi:
propilo se, naročito mladi.

Propila se naroda većina,
a što pije samo omladina?

Netko pije stvarno zbog problema
ali netko stvarno što ih nema.

Zato svako neki razlog nađe,
da bi čaše ispijao slađe.

Koliko je samo Jugovića,
djevojaka i naših mladića

Napustilo i majku i školu,
odalo se pustom alkoholu!

Po kafanan čaše ispijaju
zamišljaju kada su u raju.

Jer alkohol to je vrsta droge
koji nas je obmanio mnoge.

Kad alkohol čovjekom zavlada
koliko u tom samo ljudi strada.

Rak je bolest najgora na svijetu,
alkohol je njemu na dometu.

Alkohol ih uništava više,
tako barem statistika piše.

Jerbo čovjek kad previše pije
više puta opće ne zna di je.

A nekada kad ga vidiš trizna
da je pio uopće ne prizna.

Čovjek trijezan ne može da shvati
kako pjano za rakijom pati.

Organizam privikne se na to,
Rakija mu draža nego zlato.

Alkohol mu draži od svačega
jednom shvati, ne može bez njega.

Pa se tako dosta ljudi pusti,
prepije se i dušu ispusti.

Kad se sjetim samo samog sebe
što je bilo sa mnom bez potrebe.

Nisam držo do posla ni staža,
rakija mi bi od sveg draža.

Bio sam se zapustio tako
da bi trijezan čovik sada plako.

Evo sada skoro godinica,
ne bojim se više pijanica.

Nepoznata kad pijana vidim
sam se sebe i još uvijek stidim.

A kako je bilo mojoj mati
10 godin nakvog me gledati?

Zamislite nako iz duboka,
pripiješ se, laješ kao stoka.

Uprljaš se kao neka pena,
stide te se i dica i žena.

Stidi te se tko te pozna svako,
a što mogu kad je bilo tako.

Kad se sjetim, moja rano ljuta,
koliko sam gubio se puta.

Probudi se ne znam di sam bio,
s kim sam došo i s kime sam pio.

Jake nosa na rukama žulje,
u uvijek bio prljave košulje.

Kad bi digod kog poznata naša,
za pijaču i u dug bi zaša.

To je bolest ko i druga svaka,
mogu reći gora je od raka.

Jerbo više umiru od toga
neg od pusta raka prokletoga.

Kada čovjek od raka oboli,
svak ga žali i za njeg se moli.

A kad vide ovog druge vrste
guraju ga i od njeg se krste.

Svakakvim ga ljudi nazivaju,
kao bolest to mu ne priznaju.

Svak mu kaže budala si pravi,
što mu pomoć kad nema u glavi.

I on ne zna što boluje, brate,
kakva bolest baš u njemu cvate.

Da se bolest u njemu razvija,
kako treba njemu terapija.

A kad dođe da ne može dalje,
primorano doktorim se šalje.

Kak se čovjek iscrpi toliko
da ne može pomoć više nitko.

Tek se onda predaje sudbini,
sam od sebe ne zna što da čini.

Poći mu se pojavljivat boli,
za pomoć se svima redom moli.

Delirijum ta se faza zove,
koji pane u probleme ove.

Te ga onda kao vola vežu,
sa mačevim nekim pluća režu.

Zaključimo jednom to je dosta,
koliko samo sirotinje osta?

Šta s ljudima ta rakija pravi,
koliko djece to u crno zavi?

Što alkohol sa ljudima čini,
koliko ji na cestama gini?

Napije se i za volan sjeda,
iza svakog čoška smrt ga gleda.

Zato, ljudi, držimo se riječi:
čvrstu volju, pa se sam izliječi!

Član grupe liječenih alkoholičara, Stuttgart

Četiri aktualne informacije

1. Božićni novac (Weihnachtsgeld)

Stari je običaj u Njemačkoj, da poslodavci nagradjaju radnike i namještenike za Božić posebnim dodatkom. To nije zakon ni dužnost, nego samo „nepisani zakon“, ali kojega se svi drže. Dakle, pravo na to ne postoji. a) Božićnicu će dobiti oni radnici koji su bili zaposleni prije Božića i ostaju zaposleni barem do 30.3. iduće godine; ako prije odu sa svog posla, firma može tražiti povratak nagrade. b) Visina božićnice se ravna obično prema godinama zaposlenja u firmi, koji put i prema broju djece. c) Ako je radnik cijelu godinu nezaposlen ili je na bolovanju, nema božićnice. Ured za rad i bolesnička blagajna ne plaća ju božićnicu.

2. Porezne karte

Od godine 1986. djeca se više ne uvođe u porezne karte, ako ne žive u Njemačkoj. To ne znači da se djeca kod „lonštojera“ više ne uzimaju u obzir: bilo kod godišnjeg poravnjanja poreza bilo prije toga može se zahtjevom tražiti da se prizna izdržavanje djece. **Važno:** To nema ništa s dječjim doplatkom koji ostaje i dalje kao dosada.

3. Predrenta („Vorruehstandsgeld“)

Ovo nije penzija. Radnik se i dalje vodi pri firmi koja mu, zajedno s tzv. dodatnom kasom, isplaćuje 75% njegove brutto zarade, samo što on više ne radi. Građevinarac prosječno prima 1.500.- DM mjesečno. **Važno:** Kako radnik u Jugoslaviji može otići

u starosnu penziju već sa 60 god., ako ima dosta staža u domovini (o stažu treba pribaviti službenu potvrdu), to se može dogoditi da mu „predrentu“ plaćaju samo do 60. godine; ali kako većina nema mnogo staža u domovini, to mu je predrenta sigurna barem do 63. godine života. Radnik ne mora ostati na stanu u Njemačkoj, ali mora biti ovdje i dalje policijski prijavljen.

4. Povišeni dječji doplatok

Radnici iz država izvan Evropske zajednice imaju sniženi dječji doplatok ako im djeca ne žive u Njemačkoj. Postoji sad mogućnost da se dječji doplatok poviši, ako je radnik barem 15 godina zaposlen u Njemačkoj. O tome treba postaviti posebni zahtjev uredu za rad, pa na osnovu kartica socijalnog osiguranja dokazati 15 godina rada.

Ivo Hladek

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Svim na zemlji mir, veselje

Ove je godine posjet bolnicama bio lakši. Primivši više milodara, njemački karitas dodijeli i našoj misiji neku marku više, da obradujemo bolesnike za Božić. „Obilazit bolesne stara je kršćanska vrlina“, veli fra Jure dok kroz snijeg idemo u nervnu kliniku, „jer di 'š naći više nevolje neg u fabrikama bolesnika!“

U misiji imamo sad odbor za posjet bolnica. Časne sestre Radoslava i Vida pa Barbara iz crkvenog kora i druge žene obilaze bolesnike kad god zatreba.

„Der Kroat?“ veli bolničar na ulazu u dvoranu, „eno ga desno u čošku! Pokušaj samoubojstva. Taki neumnici spadaju amo među 'živčane“. Iz jednog od dvadeset kreveta zuri čovjek pedesetih godina, do brade pod plahotom. „Bog s tobom, Mirko, što ti to bolan učini?“ pita fra Jure. Čovjek nas sumnjivo odmjeri: „Pustite me krepiti! Moja sudbina se nikog ne tiče, baš nikog! Dosta je sad! Šlus, amen, zbogom!“ rekne pa sakrije lice u jastuk.

Vida reda na stoliću borove grančice i slatkiše. Barbara zapjeva tiho božićne arije. Fra Jure uzme štolu, poslušaj Mirkovu ispovijed, pruži mu sv. pričest. U dvorani prestao žumor, tišina je kao na ponoćki, kad orgulje zabruje „Tiha noć, sveta noć“.

„Ali ja nisam mogao mirno stajat na prozoru, nakon što mi je rat uzeo brata i odveo oca!“, veli Mirko, „htio sam se osvetit novom društvu!“ Fra Jure ne popušta. „Ma odsidija i platija si svoju krivnju! Moga' si živit u miru.“ Mirko se smije. „Ko je robijaš, uvijek je robijaš! Iza Gradiške sam se oženio, htio sam sve zaboravit, radio sam solidno za društvo, al ono te ne pušta na miru. Jednog dana nešto puklo u meni, dodijala mi sumnjičenja i saslušavanja. Kako brak nije bio dobar, 'prekrižio' sam domovinu i pobjegao u tuđinu.“

„A nu, ovdje si se smirija, imaš svoj posao i zaradu!“ kori ga fra Jure. „Štedna knjižica mi je puna maraka, sigurno! Al evo mi stiglo pismo od žene iz Osijeka: daleko jedno od drugog, ona traži rastavu. I zato sam htio zauvijek nestati!“

Barbara i Vida pjevaju 'Veselje ti najvećem, puče kršćanski', a fra Jure se zamislio: „Ajd, Mirko, da ti sad ispri-

čam zgodu prve ponoćke na svitu. Kad se Frano godine Gospodnje 1223. vraća' iz Rima u Asiz pa po cilom svitu bolno primitija smrt vire u narodu i krvavu kavgu međ gospodom, usput ga ufati velka žalost. Ode on prid Božić u zase-lak Greccio, pa će prijatelju Ivanu, bogatom plemiću iz Rietia: 'Brate u Bogu, daj da ovaj Božić proslavimo na poseban način. Nek narod vidi svojim očima Kneza mira i Sina Božjeg u štalici na slamici'. Ivan Velita sredija u nekoj špilji 'Betlehem', donija slamu, doveja iz svoje štale vola i magarca, postavlja baklje oko pećina, kako je Frano želija. Iz cile Umbrije hrle fratri, narod i gospoda u Greccio. Kroz noćnu šumu odjekuju pisme hodočasnika, baklje osvitljaju svetu noć, veliku noć. Svi ostavili mačeve i bodeže u komori. Ota prva ponoćka u povisti svita bila je otočić mira i veselja usred malih i velikih ratova. Moli Boga sad, Mirko, da padne zastor s tvoji' oči, koji zamagljuje vid tvog srca! Da iza mrtvi' vidljivi' predmeta ugledaš u viri ono što je pravo i nevidljivo! Al slušaj dalje! Legenda priča, da je drveni lik Isusov, kad ga je Frano iz jaslaca uzeja u ruke, baš oživija i Franu prid cilim narodom zagrlja, ka' dite oca. Tako je Frano probudija viru i mir u narodu.“

Fra Jure se ogleda okolo: „Čuj, kako anđeli pivaju 'Svim na zemlji mir i dobro'“. Vida i Barbara se zacrvene i prestanu pjevati.

Slatkiš u ruci, sjedimo oko njega, a on priča: „Dok su mama i tata s nama živjeli u Đakovu, stariji Željko i ja oko njih kao pilići, svijet je bio u redu. Službenik u banci, tata je bio lijep, gizdav čovjek i ženskar, a mama čedna ženica, mnogo starija od njega. Iako je koji put bilo svađe, u crkvu smo išli uvijek zajedno, posebno na adventske zornice i za Božić. 'Rosite nebesa Spasitelja!' Još je noć, pahuljice lepršaju kroz mrak, pod cipelama škripi snijeg, dok odjednom ne zasjaju, kao anđeli svjetla, prozori katedrale. Za badnjak su zvonari donijeli u crkvu visoke jele, na oltaru izgradili 'Betlehem'. Visoko gore, u polumraku abside, gledaju nas oslikani pastiri i Djetetice u štalici, djelo Seitza, sina Njemačke. Kao dijete uvijek sam mislio pred tom freskom da smo svi mi ondje oslikani: naš tata kao visoki pastir lijevo, pred njim kleči naša mama, Željko i ja uz nju... Željko je kao domobran pao već prvih dana rata. Tata nas je kradom napustio, otišao 'u šumu', uzeo

mlađu ženu. Iz osвете sam kao dečko iza rata škrabao po zidovima zabranjene parole. Osuđen na 20 godina, odsje-dio sam u Gradiški jedanaest.“

„Sinko, pa zato imamo viru u Boga. Reću ti kašnje kako je sveti Frano pokušao vidljivo prikazati viru u novorođenog Isusa“. Mirko gleda oko sebe u nemirne oči i pomučena lica 'živčanih'. „Rat mi je ne samo ubio brata i ukrao oca, nego mi je oteo vjeru. Ili bar nije više bila dosta čvrsta. Nekidan, pred dobrovoljnu smrt, spasila me je uspomena na Božić djetinjstva. Kao u snu sam ugledao onog pastirčića uz majku pred štalicom, pa sam skočio do telefona, i tako su me spasili.“

„Sinko, viru ne moš kupit! Ona je Božji dar, milost – ali je moreš zaslužiti!“

Dok on govori, Barbara sve prevodi na njemački drugim bolesnicima. „Ima' sam ti ja profesora iz latinskog. 'Talent i nadarenost', govori stari ućo, 'to je ustrajnost: sidiš u sobi prid feneštrom pa ućiš il radiš, i ne daš se omest od ulice, koja prid tobom bući, piva i pleše ka' luda'. Moj Mirko, vira i miroljubivost ne može se postić kakim novim političkim sistemom. Ima je u duši samo onaj, ko se ne da zavest od kavge, mržnje i rata – sve su to vrazja dila! – neg mirno sidi pa slušaj Božje anđele, koji nam šapuću ka' u Betlehemu: 'Slava Bogu na visini, i mir na zemlji ljudima dobre volje!'“

Dok izlazimo iz nervne klinike pa idemo kroz velegrad u druge bolnice s božićnim darovima, mislim u sebi: Božić, to ne smije obuhvaćati samo milozvučne pjesme, darove i obilat ručak, nego porođenje Isusovo nam pokazuje, da moramo težiti za čvrstom vjerom i miroljubivosti. Kao nekoć u Betlehemu, Bog se treba u nama opet stvarno poroditi i oživjeti mrtvo drvo nevjere, kako je to Frano čudesnim načinom oćutio u božićnoj špilji kod Greccia. Ivo Hladek

*Sretan Božić i blagoslovljena
Nova 1986. godina!*

*Frohe Weihnachten
und ein gesegnetes neues Jahr!*

Film o Međugorju – novost koja mnogo obećava

Film o Međugorju i događajima vezanima uz to malo ali, sticajem okolnosti, svjetski poznato hercegovačko mjesto, koji je sredinom listopada ove godine emitirala beogradska televizija za cijelo područje SFR Jugoslavije (samo se sarajevska televizija isključila!), naišao je na vrlo dobar prijem i jako pozitivnu ocjenu kako kod misionara, tako i kod vjernika iseljene hrvatske Crkve u Njemačkoj. Primjera radi spomenimo da je naša misija u Frankfurtu taj film prikazivala u desetak navrata i da se svaki put tražila „karta više“. Toliko je vjernik željan čuti (i vidjeti!) mirnu, neideologiziranu i objektivnu riječ o vjeri i vjernicima na radiju i televiziji. Uzme li se u obzir da je većina jugoslavenskog stanovništva religiozna, da posjeduje radio, televizor i da čita društveni tisak, ali da je, što se objektivnog i javnog informiranja o vjeri i vjerskom životu tiče prikraćena, tada ovaj film o Međugorju

znači zbilja velik korak naprijed. Iako se jugoslavensko društvo na zaklinje na ateizam, rijetko se kada što pozitivno čulo o vjeri u sredstvima javnoga priopćavanja. Ovaj film predstavlja stvarnu novost. Živimo u nadi da će sličnih emisija u budućnosti biti više.

Svaka čast beogradskoj televiziji! Uspjelo joj je (jer je htjela i bila odvažna!) izvrsno oslikati i prikazati religiozni fenomen na „licu mjesta“. Razgovore s vidiocima, s fratriba, vjernicima, zatim Misu, molitvu i sl. donijela je u originalu i pošteno. Bez ikakvog omalovažavanja ili primjesa potcjenjivanja. Tako se pravi pravi dokumentarac! Netko, iza kako je vidio ovaj film reče: „To je, vjernički gledano, tako lijepo učinjeno, da sam pomislio da je film snimila Kršćanska sadašnjost“.

Film je dobar i stvaran. I religioznost je stvarnost, činjenica i u socijalističkom

društvu. Zato je psihijatar dr. Vladeta Jerotić u televizijskoj diskusiji o „Vjeri i mistici“ koja je uslijedila poslije prikazivanja filma o Međugorju i rekao da je čovjek ne samo socijalno i ekonomsko biće, nego da je prije svega religiozno biće.

Ovaj film najtoplije preporučujemo svim svojim čitateljima, svim vjernicima i svim ljudima dobre volje.

Ignacije Vugdelija

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a. M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (0 69) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

S kakvom li su samo pozornošću naši ljudi gledali film beogradske televizije o Međugorju! Na slici: gledatelji filma u Rüsselsheimu.

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf